

*PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W NOWYM MIEŚCIE LUBAWSKIM*

***RAPORT
O STANIE SANITARNYM
POWIATU NOWOMIEJSKIEGO
ZA ROK 2022***

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W NOWYM MIEŚCIE LUBAWSKIM

Marzec 2023 r.

Spis treści

I. Wstęp	str.3
II. Działalność Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej	
w Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r.	str. 4
III. Ocena stanu sanitarnego	str. 6
a. Epidemiologia	str. 6
1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	str.6
2. Realizacja szczepień ochronnych	str.17
3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych.....	str. 24
b. Higiena Komunalna.....	str.31
c. Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	str.42
d. Higiena Pracy	str. 51
e. Higiena Dzieci i Młodzieży	str.55
IV. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	str.60
V. Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna	str. 71

I. Wstęp

Szanowni Państwo,

W załączeniu przedstawiam raport o stanie sanitarnym powiatu nowomiejskiego. Zawiera on podsumowanie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Mieście Lubawskim w 2022 roku oraz analizę występujących zagrożeń dla zdrowia mieszkańców powiatu.

W raporcie uwzględniono m.in. informację o warunkach środowiska, warunkach zdrowotnych żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higienie pracy w zakładach pracy, higienie procesów nauczania i wychowania, higienie wypoczynku i rekreacji, warunkach higieniczno-sanitarnych obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

Szeroki zakres prowadzonego nadzoru ukierunkowany jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganiu powstawania chorób, zwłaszcza chorób zakaźnych i zawodowych.

Mam nadzieję, że zawarte w opracowaniu informacje przybliżą Państwu działalność, którą prowadzimy, a także pozwolą spojrzeć na codzienną pracę osób troszczących się o zachowanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu.

Państwowy
Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Nowym Mieście Lubawskim

Ewa Pielak

II. Działalność Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej

Rok 2022 był trzecim rokiem epidemii koronawirusa SARS-Cov-2 wywołującego chorobę Covid-19, co miało wpływ na podejmowane działania przez pracowników Stacji. W I kwartale praca nadal odbywała się w systemie dwuzmianowym, działania przeciwepidemiczne prowadzono równolegle z działalnością kontrolną. Po odwołaniu stanu epidemii i wprowadzeniu stanu zagrożenia epidemicznego w dniu 16 maja 2022 r. Powiatowa Stacja raz w miesiącu dodatkowo prowadziła dyżur popołudniowy lub weekendowy polegający na przeprowadzaniu wywiadów epidemiologicznych z osobami zakażonymi SARS-Cov-2 z obszaru dla całego województwa.

Ogółem przeprowadzono **587 kontroli sanitarnych oraz 3634 wywiadów epidemiologicznych (łącznie 4221 działań).**

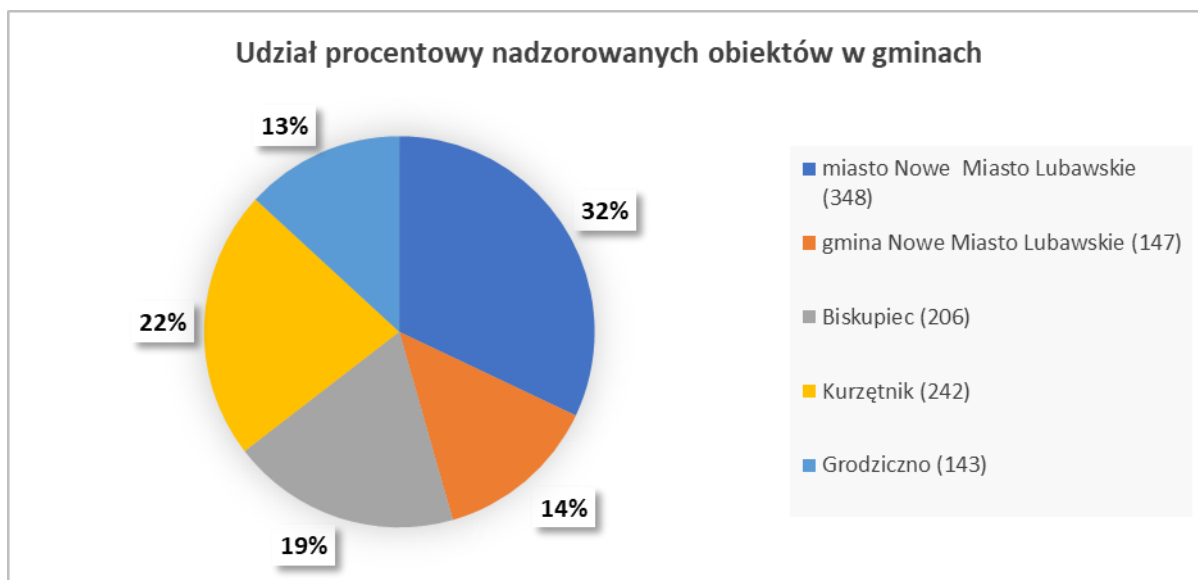
Pobrano do badania **249 próbek**, w tym: **89 próbek wody do picia, 4 próbki ciepłej wody użytkowej, 156 próbek żywności.**

Wystawiono **163 decyzje merytoryczne i 121 decyzji płatniczych.**

Zestawienie działalności kontrolnej PSSE w latach 2020-2022

PSSE	Kontrole, w tym wywiady epidemiologiczne			Decyzje merytoryczne		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Ogółem	4057	7089	4221	1355	151	153
Higiena Komunalna	98	113	136	63	63	63
Higiena Żywności	102	191	232	58	51	62
Higiena Pracy	19	28	66	9	10	21
Higiena Dzieci i Młodzieży	14	35	53	7	8	8
Epidemiologia	3762	6716	3715	1218	19	9
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	10	6	9	0	0	0
Promocja Zdrowia	0	0	1	0	0	0

Ilość nadzorowanych obiektów przez PSSE w Nowym Mieście Lubawskim

III. Ocena stanu sanitarnego

a. Epidemiologia

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Nadzór epidemiologiczny sprawowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim nad zakażeniami, zatruciami, chorobami zakaźnymi, podobnie jak w latach ubiegłych, oparty był na obowiązku zgłaszania do organów inspekcji sanitarnej przez lekarzy przypadków zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne oraz przez kierowników laboratoriów dodatnich wyników badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych. Obowiązek zgłaszania wynika z mocy ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku, o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Sytuację sanitarno-epidemiologiczną na terenie powiatu nowomiejskiego w roku 2022 należy uznać jako ogólnie dobrą. Duży wpływ na tę sytuację miały prowadzone działania przeciwepidemiczne polegające na zapobieganiu rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych poprzez prowadzenie nadzoru epidemiologicznego nad osobami chorymi, informowanie o drogach przenoszenia zakażeń i profilaktyce między innymi poprzez szczepienia ochronne, a także wzrost świadomości prozdrowotnej społeczeństwa.

W roku 2022 zgłoszono ogółem 4852 przypadki zachorowań na choroby zakaźne podlegające rejestracji tj. o 994 zachorowania więcej niż w 2021 r. Odnotowano 14 zgonów z powodu zachorowań na chorobę zakaźną tj. 12 przypadków z powodu Covid-19 i 2 przypadki z powodu gruźlicy płuc. W 2021 roku zanotowano 79 przypadków zgonu z powodu Covid-19.

W porównaniu do roku 2021 odnotowano znaczny spadek zachorowań na: Covid-19, salmonellozy, inne bakteryjne zakażenia jelitowe. Natomiast wzrost liczby zachorowań odnotowano na: biegunki o nieznanym etiologii, wirusowe zakażenia jelitowe, ospę wietrzną, boreliozę i grypę.

Od początku ogłoszenia stanu epidemii w Polsce (20 marca 2020 roku) praca sekcji epidemiologii skierowana była głównie na działania związane z opracowaniem zakażeń wirusem SARS-CoV-2, których od początku epidemii w powiecie nowomiejskim zarejestrowano do końca 2022 roku 6564 przypadki. W roku 2022 zarejestrowano o 934 przypadki mniej zachorowań niż w roku poprzednim tj. w 2022 roku - 2043 zachorowań, w 2021 roku - 2977 zachorowań, natomiast w 2020 roku - 1544 przypadki. W przypadku zachorowań na grypę sezonową nastąpił znaczny wzrost tj. w 2022 roku - 2364 zachorowań, w 2021 roku - 728 zachorowań, natomiast w 2020 roku - 1363 przypadki.

Podobnie jak w latach poprzednich nie rejestrowano groźnych dla życia zachorowań na dur brzuszny, błonicę, wściekliznę u ludzi, poliomyelitis, zachorowań na odrę, czerwonkę, włośnicę, zatrucie jadem kiełbasianym, czy zatrucia grzybami. W ramach nadzoru epidemiologicznego nad chorobami zakaźnymi i zakażeniami przeprowadzono 2106 dochodzeń epidemiologicznych. Dochodzenia dotyczyły zgłoszonych przez lekarzy do Powiatowej Stacji takich zachorowań jak m.in.: Covid-19, salmonellozę, boreliozę, krztusiec, wirusowe zapalenie opon mózgowych, wirusowe zapalenie wątroby typu C, gruźlicę oraz w przypadkach narażenia osób na zakażenie wirusem wścieklizny, czyli pogryzień przez zwierzęta.

Tabela nr1 przedstawia zarejestrowane przypadki chorób zakaźnych, liczbę hospitalizacji i zapadalność na terenie powiatu nowomiejskiego w roku 2022 z porównaniem do 2021 r.

Tabela nr 1 Zarejestrowane przypadki chorób zakaźnych, liczba hospitalizacji i zapadalność na terenie powiatu nowomiejskiego w roku 2021 i 2022.

Jednostka Chorobowa	2021			2022		
	L. zachor.	L. hospit.	Zapad.	L. zachor.	L.hospit.	Zapad.
Biegunki ogółem:	34	19	78,00	101	34	234,31
Biegunki u dzieci w wieku do 2 lat :	16	10	144,27	13	10	150,28
Salmonelozą - zatrucia pokarmowe	19	17	43,59	5	5	11,59
Salmonelozą - posocznica	1	1	2,29	-	-	-
Salmonelozą - inne zakaż. pozajelitowe	2	2	4,58	-	-	-
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	1	-	2,29	-	-	-
Wirusowe zakażenia jelitowe	43	42	98,65	81	77	187,91
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	19	19	43,59	5	4	11,59
Lamblioza	1	1	2,29	-	-	-
Płonica	-	-	-	18	1	41,75
Ospa wietrzna	12	-	27,53	201	1	466,30
Różyczka	-	-	-	1	-	2,31
Świnka	1	-	2,29	-	-	-
Krztusiec	-	-	-	1	-	2,31
Róża	1	1	2,29	4	1	9,27
Rzeżączka	1	-	2,29	-	-	-
Borelioza w tym Neuroborelioza (bakteryjne zapalenie opon mózgowych)	1	-	2,29	10	1	23,19
Osoby szczepione przeciwko wściekliznie	8	-	18,35	7	-	16,23
Wirusowe zapalenie opon mózgowych inne określone i nie określone	-	-	-	1	1	2,31
Wirusowe zapalenie wątroby typu C	1	1	2,29	3	3	6,95
Gruźlica	5	5	11,47	5	5	11,59
Nowo wykryte zakażenia HIV	-	-	-	2	-	4,63
Tymczasowi nosiciele pałeczek salmonella	3	-	6,88	-	-	-
Grypa : zachorowania i podejrzenie ogółem : u dzieci do lat 14 :	728	5	1670,26	2364	12	5484,28
	426	4	977,37	1356	9	15676,30
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	2977	174	6830,17	2043	110	4739,58
Ogółem	3858	287	8851,46	4852	255	11256,23

Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)

W 2022 roku w powiecie nowomiejskim zarejestrowano ogółem 2043 przypadki zachorowań na COVID-19 i przeprowadzono tyleż samo wywiadów epidemiologicznych z osobami zakażonymi bądź z ich najbliższymi w przypadku zakażonych dzieci lub osób hospitalizowanych z ciężkim przebiegiem zachorowania. Hospitalizacji w szpitalach wymagało 110 osób. Największy wzrost zachorowań odnotowano w miesiącu styczniu – 867 przypadków, a następnie w lutym -546, w marcu – 196 zachorowania, we wrześniu – 149. Zmarło z powodu zakażenia wirusem SARS CoV-2 - 12 osób. Osoby, które zmarły to najczęściej osoby niezaszczepione p/COVID-19 – 9 osób, zaszczepione- 3 osoby II dawkami. Najwięcej osób zmarło w przedziale wiekowym 61-70 lat.

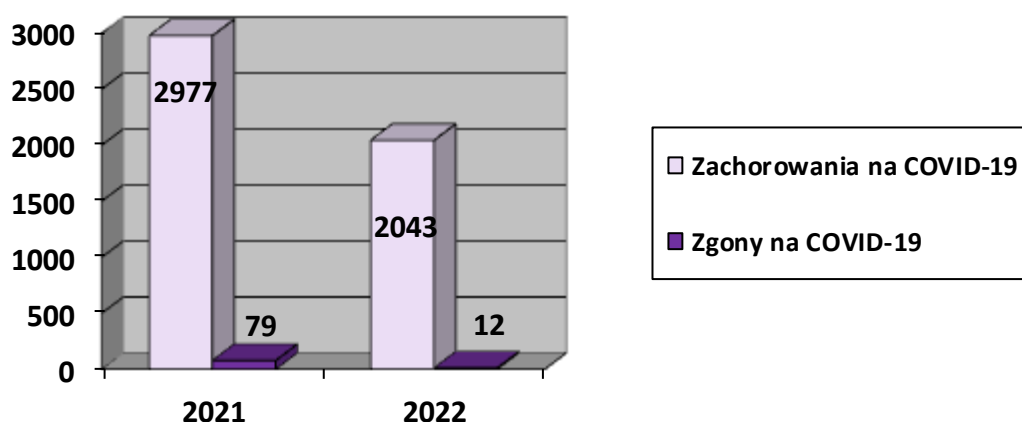
Od 28.03.2022 r. został zniesiony obowiązek izolacji i kwarantanny

Poniższe tabele i wykresy przedstawiają sytuację epidemiologiczną zakażenia SARS CoV-2.

Kod ICD-10	Jednostka Chorobowa	2021r.		2022r.	
		zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność
U07.1	Zakażenia COVID-19	2977	6830,17	2043	4739,58

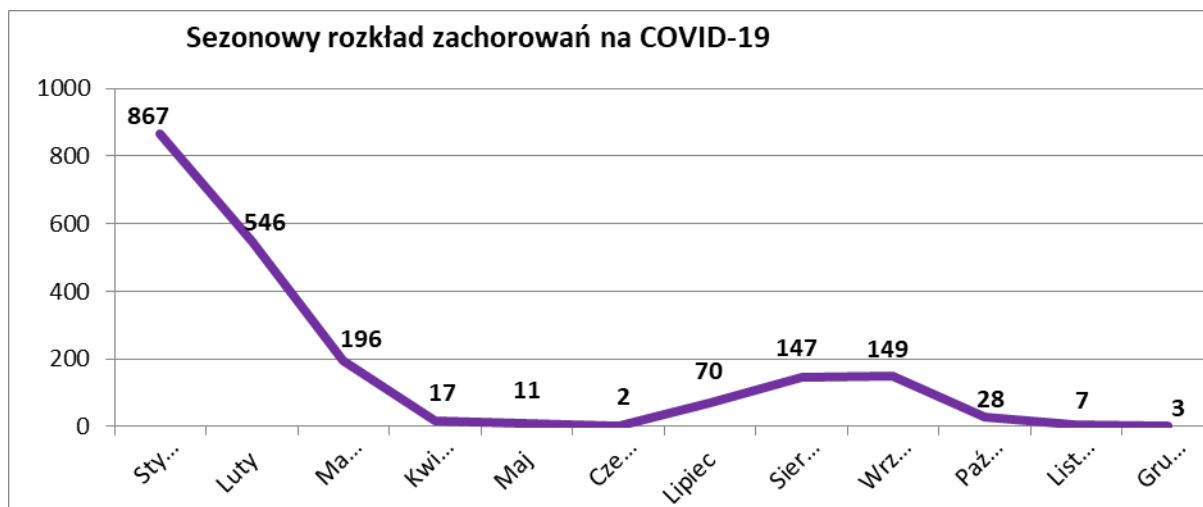
Kod ICD-10	Jednostka Chorobowa	2021r.		2022r.	
		liczba	zapadalność	liczba	zapadalność
U07.1	Zgony na COVID-19	79	181,25	12	27,83

Wyk. Nr 1 Zachorowania i zgony na COVID-19 w powiecie nowomiejskim w latach 2021-2022

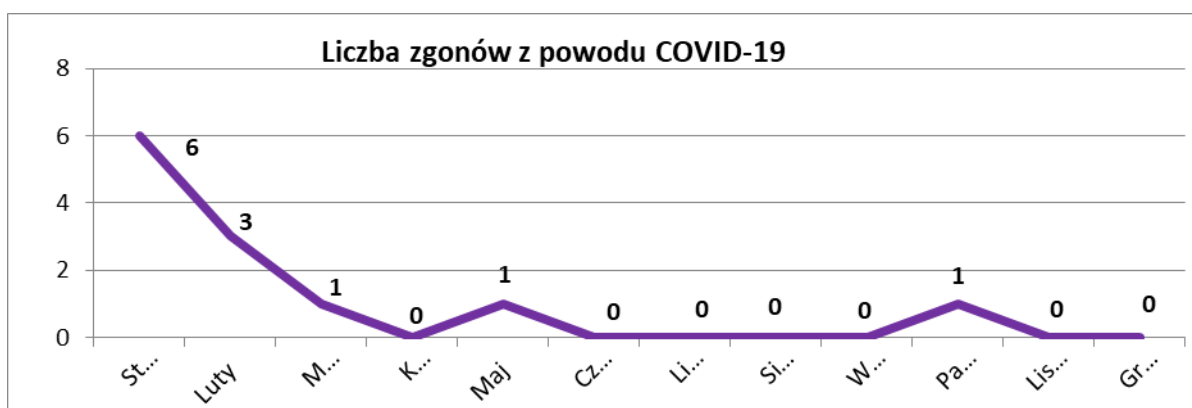

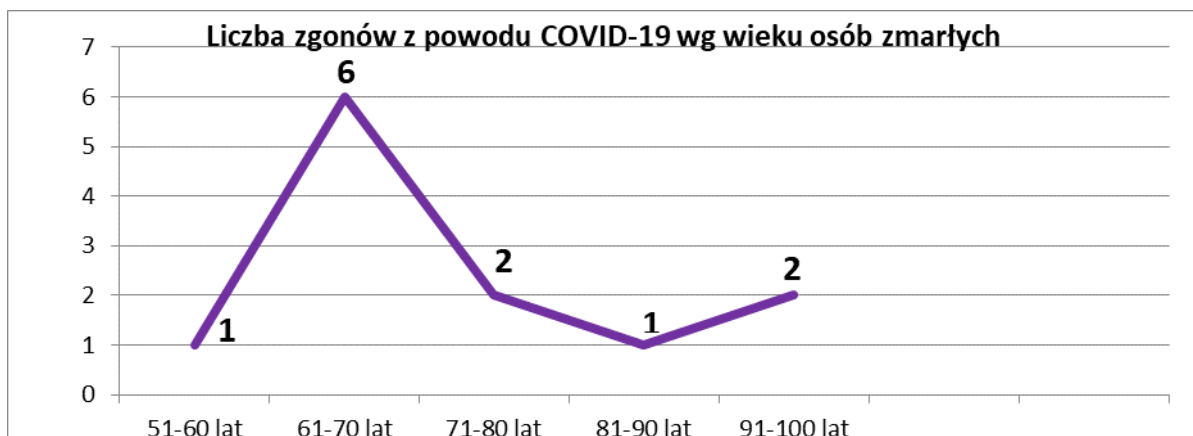
Wyk. Nr 2 Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) w poszczególnych miesiącach 2022 roku w powiecie nowomiejskim

Wyk. Nr 3 Zgony SARS-CoV-2 (COVID-19) w poszczególnych miesiącach 2022 roku w powiecie nowomiejskim

Wyk. Nr 4 Liczba zgonów wg wieku osób zmarłych na SARS-CoV-2 (COVID-19) w 2022 roku w powiecie nowomiejskim

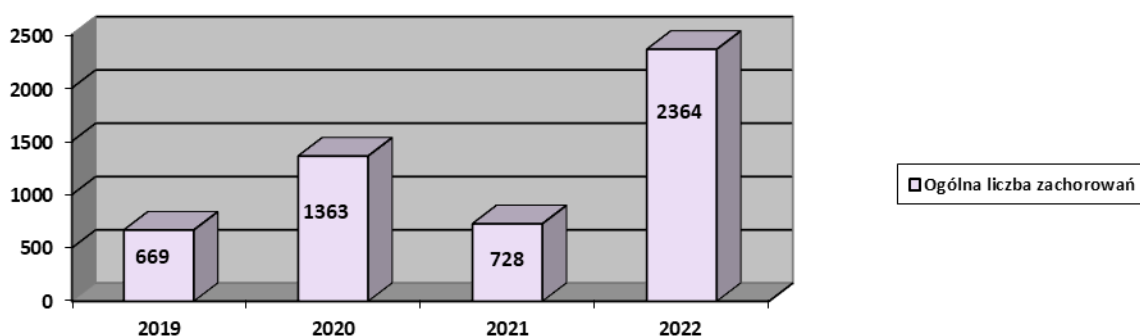
Grypa

Nadzór epidemiologiczny nad grypą prowadzony jest w ciągu całego roku, ze szczególnym wzmożeniem nadzoru w okresie zwiększonej liczby zachorowań, która trwa zwykle od września do kwietnia. W 2022 roku do Stacji Sanitarnej zgłoszono ogółem 2364 przypadków zachorowań na grypę sezonową tj. o 1636 przypadków więcej niż w 2021 roku, w tym dzieci do lat 14-tu 1356 przypadków. Hospitalizowano 9 osób z objawami ze strony układu oddechowego. W I kwartale 120 przypadków – 0 hospitalizacji, w II kwartale 286 przypadki – 1 osoba hospitalizowana, w III kwartale 210 przypadków – 0 hospitalizacji, w IV kwartale 1748 przypadków – 11 osób hospitalizowano.

Kod ICD-10	Jednostka Chorobowa	2019r.		2020r.		2021r.		2022r.	
		zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.
J10, J11	Grypy	669	1507,67	1363	3084,0	728	1670,26	2364	5484,28

Sytuację zachorowań w roku 2022, 2021, 2020 i 2019 przedstawia poniższa tabela.

Wyk. Nr 5 Zachorowania grypę i grypopodobne w powiecie nowomiejskim w latach 2019 – 2022

Wyk. Nr 6 Sezonowy rozkład zachorowań na grypę w poszczególnych miesiącach 2022 roku w powiecie nowomiejskim

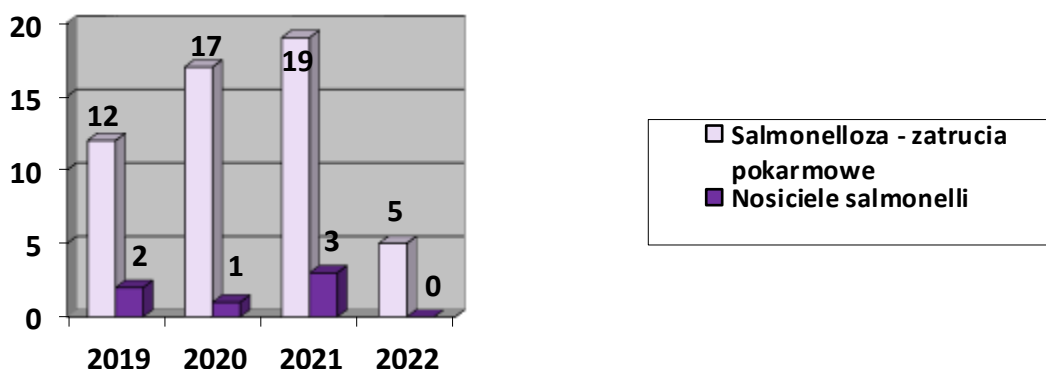
Salmonellozy

W roku 2022 zarejestrowano znaczny spadek liczby zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki Salmonella – 5 przypadków, w analogicznym okresie roku 2021 – 19 przypadków. Były to pojedyncze zachorowania, które wystąpiły w środowisku domowym u 5 osób. Na podstawie przeprowadzonych badań laboratoryjnych u 4 osób rozpoznano zakażenie pałeczkami Salmonella enteritidis, natomiast u 1 osoby Salmonella typhimurium. Osoby te wymagały hospitalizacji w szpitalu. W trakcie przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych nie udało się ustalić źródła zakażenia. Niemniej jednak należy uznać, że głównym powodem zachorowań może być brak dbałości o higienę przygotowywania potraw, jak również spożywanie żywności zakażonej chorobotwórczymi drobnoustrojami, niepoddanej odpowiedniej obróbce termicznej (niewłaściwa temperatura, zbyt krótki czas obróbki).

Nie odnotowano zakażeń bezobjawowych tzw. nosicielstwa.

KodIC D-10	Jednostka Chorobowa	2019r.		2020r.		2021r.		2022r.	
		zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.
A 02.0	Salmonelloza – zatrucia pokarmowe	12	27,04	17	38,47	19	43,52	5	11,59
	Nosiciele salmonelli	2	4,5	1	2,26	3	6,88	0	0
Razem		14	31,55	18	40,46	22	50,47	5	11,59

Wyk. Nr 7 Zachorowania na salmonellozę i nosiciele salmonelli
w powiecie nowomiejskim w latach 2019-2022

Biegunki, zakażenia bakteryjne i wirusowe

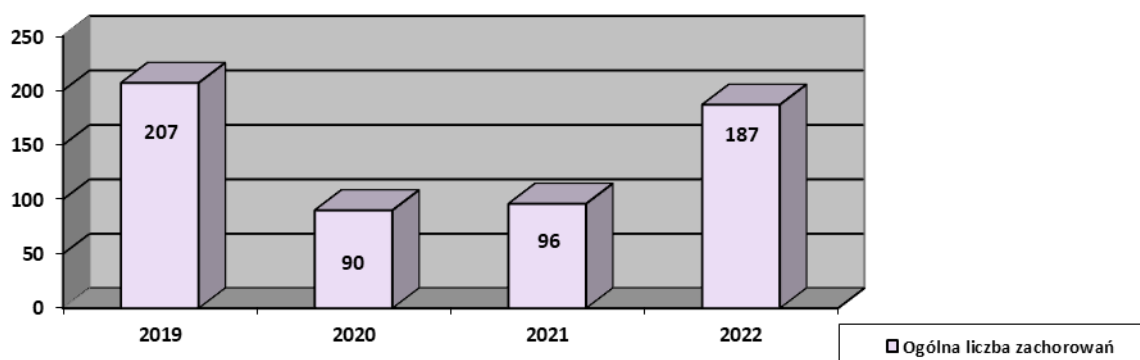
Dwukrotnie zwiększyła się liczba zachorowań w grupie chorób : biegunek, zakażeń bakteryjnych i wirusowych. W 2022 roku zarejestrowano ogółem 187 przypadków, a w analogicznym okresie roku 2021 - 96 przypadków. Biegunki o nieustalonej etiologii – 101 przypadków stanowiły największy wskaźnik zapadalności – 234,31.

Dominującym czynnikiem etiologicznym były rotawirusy - 44 przypadki zachorowań (wskaźnik zapadalności 102,07).

Ogółem hospitalizacji w szpitalu wymagało 115 osób. Można zauważyć, iż w przypadku hospitalizacji dzieci w oddziale dziecięcym, wykonywane są szybkie testy diagnostyczne w kierunku diagnostyki wirusologicznej.

Kod ICD-10	Jednostka Chorobowa	2019r.		2020r.		2021r.		2022r.	
		zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.
Biegunki o nieustalonej etiologii ogółem		97	218,6	44	99,57	34	78,00	101	234,31
Biegunki u dzieci w wieku do 2 lat :		37	323,42	13	107,26	16	144,27	13	150,28
Wirusowe zakażenia jelitowe ogółem :		100	225,36	41	92,78	43	98,65	81	187,91
A08.0	Rotawirusy	56	126,2	9	20,36	15	34,41	44	102,07
A08.1	Norowirusy	31	69,86	21	47,52	19	43,59	17	39,43
A 08.2- 3	Wirusowe zak. jelitowe inne określone (adenowirusy)	12	27,04	11	24,89	8	18,35	18	41,75
A 08.4	Wirusowe zak. jelitowe nie określone	1	2,25	-	-	1	2,29	2	4,63
A 08.0- 4	Wirusowe zak. jelitowe u dzieci do lat 2	46	402,09	27	222,77	25	225,42	35	404,62
Bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem :		10	22,53	5	11,31	19	43,59	5	11,59
A04. 4	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe- E. coli inną	1	2,25	1	2,26	-	-	-	-
A04. 5	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe- wywołane przez <i>Campylobacter</i>	8	18,02	1	2,26	4	9,17	2	4,63
A04.7	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe- wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	1	2,25	3	6,78	10	22,94	2	4,63
A04.8-9	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe, inne określone i nieokreślone	-	-	-	-	5	11,47	1	2,31
A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	-	-	2	16,50	2	18,03	1	11,56
Razem		207	466,49	90	203,67	96	220,25	187	433,82

Wyk. Nr 8 Biegunki, zakażenia bakteryjne i wirusowe w powiecie nowomiejskim w latach 2019-2022

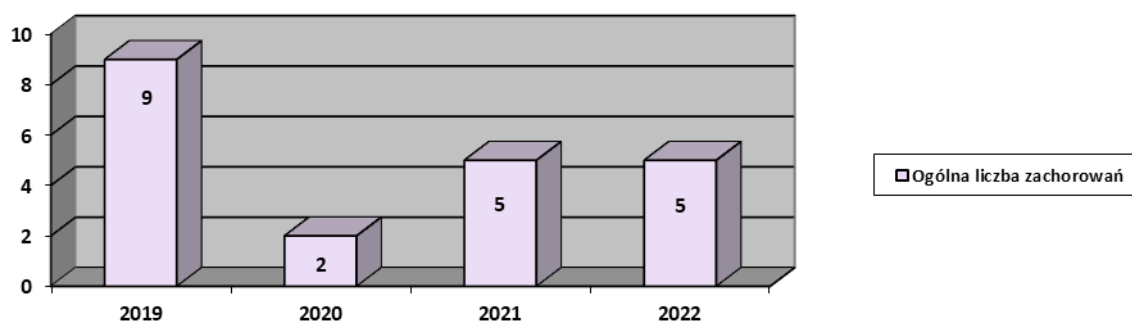
Gruźlica

Gruźlica jest bakteryjną chorobą wywołaną prątkiem gruźlicy, a najczęściej występującą postacią kliniczną jest gruźlica płuc. W 2022 roku zarejestrowano ogółem 5 zachorowań na gruźlicę tj. tyle samo co w roku 2021: I kwartał - 1 zachorowanie, II kwartał - 3 zachorowania III kwartał - 1 zachorowanie. Wśród rozpoznanych postaci klinicznych zachorowań występowała gruźlica płuc. Zarejestrowane zachorowania na gruźlicę wystąpiły u 1 kobiety w wieku 66 lat mieszkanki gminy Nowe Miasto Lubawskie, 4 zachorowania wystąpiły u mężczyzn w wieku : 20 lat, 42 lata, 59 lat i 74 lat. Wszyscy byli hospitalizowani: – 3 osoby w Samodzielnym Publicznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc na Oddziale Pulmonologicznym w Olsztynie- 1 osoba w Szpitalu Uniwersyteckim Klinice Urologii w Bydgoszczy. Dwie osoby zmarły z powodu gruźlicy. W 4 przypadkach gruźlica została rozpoznana na podstawie badań bakteriologicznych posiewu płwociny.

Natomiast w 1 przypadku gruźlicę rozpoznano na podstawie badania histologicznego u osoby zmarłej w badaniu sekcyjnym. Otoczenie osób chorych na gruźlicę zostało objęte nadzorem lekarskim i badaniami wykluczającymi podejrzenie u tych osób gruźlicy przez Poradnię Chorób Płuc w Nowym Mieście Lubawskim.

Kod ICD-10	Jednostka Chorobowa	2019r.		2020r.		2021r.		2022r.	
		zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.
A15, A16	Gruźlica	9	20,28	2	4,52	5	11,47	5	11,59

Wyk. Nr 9 Zachorowania na gruźlicę w powiecie nowomiejskim w latach 2019 - 2022

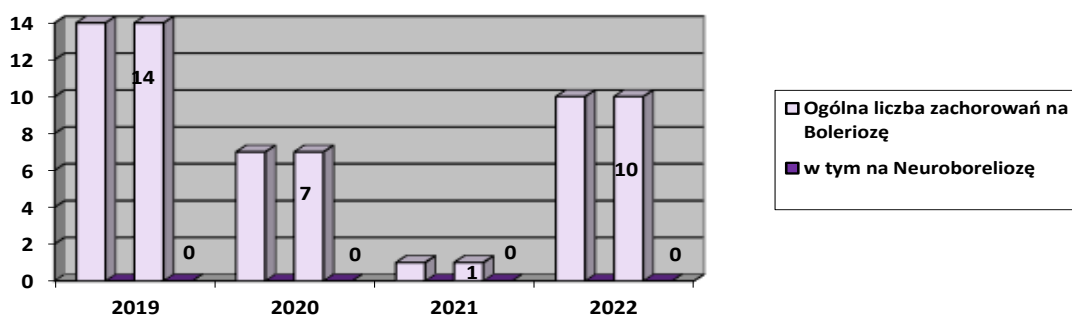

Borelioza

Borelioza jest najczęściej występującą chorobą wektorową na terenie Polski. W powiecie nowomiejskim w 2022 roku zarejestrowano 10 przypadków zachorowania na boreliozę. Jest to wzrost w porównaniu z ubiegłym rokiem, gdzie zarejestrowano tylko 1 zachorowanie. Wśród tych zachorowań nie odnotowano żadnego przypadku neuroboreliozy. Zgłoszone zachorowania dotyczyły zarówno mieszkańców miasta jak i gmin powiatu nowomiejskiego. W Nowym Mieście Lubawskim zarejestrowano – 2 zachorowania na boreliozę, w gminie Nowe Miasto Lubawskie – 3 zachorowania, w gminie Biskupiec – 3 zachorowania oraz w gminie Kurzętnik – 2 zachorowania. Najczęstszym miejscem narażenia, w którym dochodzi do ukłucia przez kleszcza jest przeważnie las i łąka. Najczęściej zachorowaniu na boreliozę ulegają rolnicy, pracownicy leśni, osoby mieszkające w sąsiedztwie lasu, jak również podczas spacerów w lesie. Nie ma dostępnej profilaktyki w postaci szczepionki. Jedynymi metodami zapobiegania boreliozie jest unikanie kontaktu z kleszczem, poprzez zastosowanie odpowiedniej odzieży podczas pobytu w lesie i innych miejscach bytowania kleszczy, używanie chemicznych środków odstraszających kleszcze jak również przeglądanie odzieży i ciała po powrocie do domu.

Kod ICD-10	Jednostka Chorobowa	2019r.		2020r.		2021r.		2022r.	
		zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.
A 69.2	Borelioza w tym na Neuroboreliozę	14	31,55	7	15,84	1	2,29	10	23,19
G 01		-	-	-	-	-	-	-	-

Wyk. Nr 10 Zachorowania na boreliozę w tym na neuroboreliozę w powiecie nowomiejskim
w latach 2019 - 2022

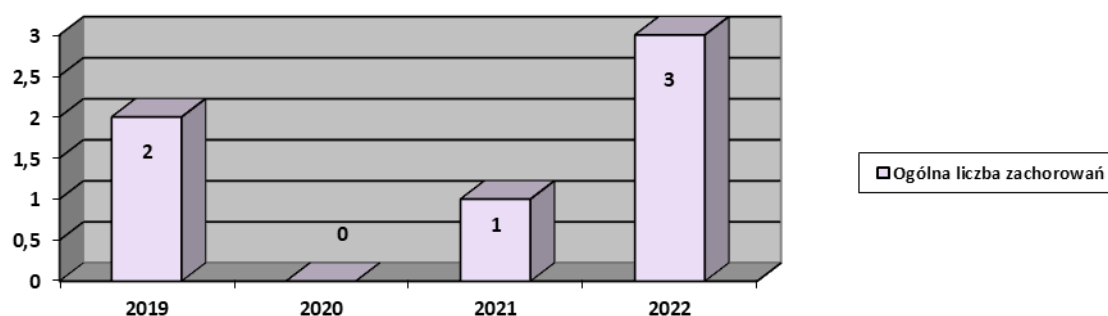
Wirusowe zapalenie wątroby typu C

Wirusowe zapalenie wątroby tzw. WZW to choroba zakaźna powodująca zapalenie wątroby, a następnie marskość. Choroba ta wywołana jest przez wirus HCV, który może przedostać się do organizmu ludzkiego najczęściej przez naruszenie ciągłości tkanek lub kontakty seksualne. Dlatego bardzo ważne jest przestrzeganie prawidłowych zasad dezynfekcji i sterylizacji w przypadku narzędzi i sprzętu wielorazowego użycia w podmiotach medycznych, w trakcie udzielania świadczeń zdrowotnych oraz w salonach kosmetycznych, fryzjerskich itp. W przypadku WZW typu C nie ma dostępnej szczepionki.

W roku 2022 zarejestrowano 3 przypadki zachorowań na WZW typu C o współczynniku zapadalności 6,95, co w porównaniu z rokiem 2021 (1 przypadek) jest tendencją wzrostową. Zachorowania wystąpiły u 2 kobiet w wieku 30 lat i 69 lat oraz 1 mężczyzny w wieku 29 lat. Osoby te były hospitalizowane. Zarejestrowano 1 zgon kobiety z powodu choroby zakaźnej na wirusowe zapalenie wątroby typu C .

Kod ICD-10	Jednostka Chorobowa	2019r.		2020r.		2021r.		2022r.	
		zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.	zach.	zap.
B18.2	Wirusowe zapalenie wątroby typu C	2	4,50	-	-	1	2,29	3	6,95

Wyk. Nr 11 Wirusowe zapalenie wątroby typu C w powiecie nowomiejskim w latach 2019 – 2022

Nowo wykryte zakażenia HIV

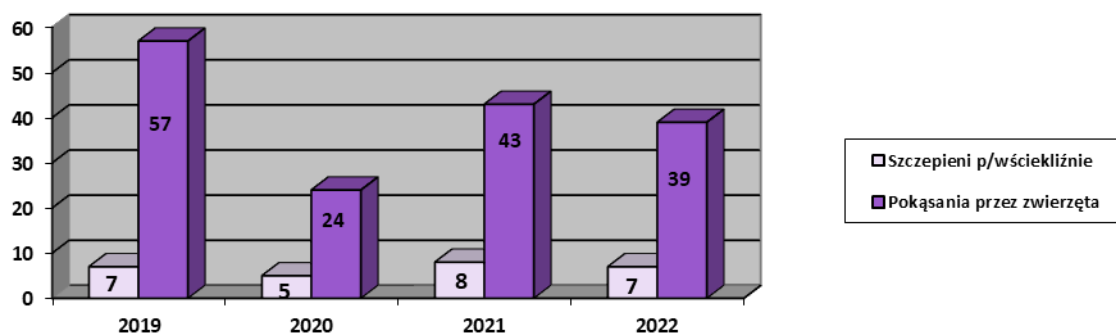
W 2022 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim zgłoszono 2 nowo wykryte przypadki zakażenia wirusem HIV u 26 letniej kobiety oraz 35 letniego mężczyzny.

Styczność i narażenie na wściekliznę

Istotnym problemem pozostają nadal pokąsania przez zwierzęta, głównie psy i koty. W 2022 roku zarejestrowano 39 pokąsań przez zwierzęta (35-psy, 4-koty) z czego 35 przekazano do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Nowym Mieście Lubawskim w celu podjęcia obserwacji zwierzęcia w kierunku wykluczenia wścieklizny. W roku 2022 podobnie jak w latach poprzednich na terenie powiatu nowomiejskiego nie stwierdzono ani jednego przypadku zakażenia wścieklizną u ludzi i zwierząt. Brak możliwości wykonania u zwierzęcia obserwacji, był powodem podjęcia szczepień przeciw wściekliznie osób poszkodowanych.

Do szczepień p/wściekliznie zakwalifikowano 7 osób. Dla porównania w 2022 roku zarejestrowano 39 pogryzień, 7 osób zaszczepiono p/ko wściekliznie, w 2021 roku zarejestrowano 43 pogryzienia, 8 osób zaszczepiono p/ko wściekliznie.

Wyk. Nr 12 Styczność i narażenie na wściekliznę w powiecie nowomiejskim w latach 2019 – 2022

2. Realizacja szczepień ochronnych

Zapewnienie ochrony przed chorobami zakaźnymi i profilaktyka przy pomocy szczepień ochronnych są jednymi z najistotniejszych zagadnień zdrowia publicznego.

W powiecie nowomiejskim obowiązkowi zaszczepienia w 2022 roku podlegało 9457 dzieci i młodzieży. Szczepienia realizowane są przez 10 punktów szczepień, do których Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nowym Mieście Lubawskim przekazuje szczepionki do wykonania szczepień obowiązkowych. Przeprowadzono 10 kontroli punktów szczepień z zakresu przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne oraz realizacji Programu Szczepień Ochronnych. Gabinety szczepień wyposażone są prawidłowo a ich stan sanitarny nie budzi zastrzeżeń.

Punkty szczepień zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych realizują :

- szczepienia obowiązkowe finansowane przez Ministra Zdrowia, obejmujące dzieci i młodzież do 19 roku życia oraz osoby narażone w sposób szczególny na zakażenia,
- szczepienia zalecane przez Ministra Zdrowia odpłatne zakupione przez pacjenta lub jego opiekuna czyli głównie rodziców.

W 2022 r. osiągnięto dobry poziom realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych. Na osiągnięte dobre wyniki ma wpływ duża świadomość personelu medycznego, który systematycznie podnosi swoją wiedzę w tym zakresie oraz właściwy nadzór Inspekcji Sanitarnej, a także dbałość rodziców o zdrowie dzieci .

• **Szczepienia obowiązkowe**

Wykonanie szczepień ochronnych dla których wymagany jest odpowiedni procent zaszczepienia w celu ochrony populacji w rocznikach przedstawia się następująco:

a) Obowiązek 55% wykonania szczepień – zależność od miesiąca urodzenia się dziecka:

• p/ Błonicy, tężcowi, krztuścowi , polio	w 1 roku życia	- 55,91 %
• p/ Błonicy , tężcowi , krztuścowi , polio	w 2 roku życia	- 66,39 %
• p/ WZW typu B	w 1 roku życia	- 43,45 %
• p/ Haemophilus influenzae	w 1 roku życia	- 55,91 %
• przeciw/Haemophilus influenzae	w 2 roku życia	- 66,39 %
• przeciw Streptococcus pneumoniae	w 1 roku życia	- 58,15 %
• przeciw Streptococcus pneumoniae	w 2 roku życia	- 91,11 %

b) Obowiązek 95 % wykonania szczepień wynosi :

• Odra, świnka, różyczka,	w 2 roku życia	- 91,39 %

c) Obowiązek 100% wykonania szczepień :

- Błonica, tężec, krztusiec, polio w 6 roku życia - 97,10 %
- Błonica, tężec w 14 roku życia - 97,73 %
- Błonica , tężec w 19 roku życia - 99,77 %
- Odra , świnka , różyczka w 6 roku życia - 97,49 %
- Odra, świnka, różyczka w 10 roku życia - 97,87 %
- Gruźlica noworodki - 99,36 %

W 2022 r. nie zaszczepiono dziesięciorga dzieci zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych z powodu przeciwwskazań lekarskich. Osoby te zwolnione są całkowicie ze szczepień ze względu na stan zdrowia tj. chorujące na nowotwór, padaczkę, mózgowie porażenie dziecięce, stwardnienie guzowate, mukowiscydozę, idiopatyczne zapalenie stawów. Odroczone szczepienia u 26 dzieci z powodu sezonowych infekcji.

Od 2015 roku szczepieniom nie poddano łącznie 43 dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień. Wystosowano pisma informacyjne do rodziców oraz zaproszono rodziców do kontaktu z Powiatową Stacją Sanitarno- Epidemiologiczną. W wyniku przeprowadzonych rozmów przekonano dwie rodziny do zaszczepienia swoich dzieci.

W przypadkach długotrwałego uchylania się od szczepień skierowano wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do Warmińsko- Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie. Punkty szczepień dołożyły wszelkich starań, aby wyegzekwować obowiązek szczepień.

Tabela Nr.1 Analiza wykonania szczepień ochronnych w 2022 r. w powiecie nowomiejskim.

Nazwa szczep	Rocznik	Liczba dzieci	Zaszczep	%	Punkty Szczepień			
						podlegało	wykonano	%
DTP+ Polio haemophilus influenzae pierwotne	2022	313	175	55,91	ANMED	64	39	60,94
					Przychodnia Nr1	80	44	55,00
					Eskulap	26	8	30,77
					Kurzętnik	51	33	64,71
					Tereszewo	1	1	100
					Grodziczno	34	23	67,65
					Mroczno	9	7	77,78
					Biskupiec	36	13	36,11
DTP +POLIO + Hib podstawowe	2021	360	239	66,39	Łąkorz	12	7	58,33
					ANMED	123	105	85,37
					Przychodnia Nr1	90	45	50,00
					Eskulap	17	9	52,94
					Kurzętnik	46	37	80,43
					Tereszewo	4	3	75,00
Grodziczno	21	9	42,86					

					Mroczno	9	5	55,56
					Biskupiec	40	20	50,00
					Łąkorz	10	6	60,00
WZW B pierwotne	2022	313	145	46,33	ANMED	64	39	60,94
					Przychodnia Nr1	80	29	36,25
					Eskulap	26	14	53,85
					Kurzętnik	51	22	43,14
					Tereszewo	1	1	100
					Grodziczno	34	9	26,47
					Mroczno	9	2	22,22
					Biskupiec	36	23	63,89
					Łąkorz	12	6	50,00
WZW B Uzupełniająca	2022	313	136	43,45	ANMED	64	21	32,81
					Przychodnia Nr1	80	38	47,50
					Eskulap	26	8	30,77
					Kurzętnik	51	28	54,90
					Tereszewo	1	0	0
					Grodziczno	34	16	47,06
					Mroczno	9	6	66,67
					Łąkorz	12	6	50,00
					Biskupiec	36	13	36,11
WZW B uzupełniająca	2021	360	352	97,78	ANMED	123	122	99,19
					Przychodnia Nr1	90	88	97,78
					Eskulap	17	15	88,24
					Kurzętnik	46	44	95,65
					Tereszewo	4	4	100
					Grodziczno	21	21	100
					Mroczno	9	9	100
					Łąkorz	10	10	100
					Biskupiec	40	39	97,50
MMR 2 lata	2021	360	329	91,39	ANMED	123	105	85,37
					Przychodnia Nr1	90	84	93,33
					Eskulap	17	15	88,24
					Kurzętnik	46	44	95,65
					Tereszewo	4	3	75,00
					Grodziczno	21	21	100
					Mroczno	9	8	88,89
					Biskupiec	40	39	97,50
					Łąkorz	10	10	100
MMR 6 lat	2017	517	504	97,49	ANMED	130	130	100
					Przychodnia Nr1	136	131	96,32
					Eskulap	28	25	89,29
					Kurzętnik	73	73	100
					Tereszewo	11	11	100
					Grodziczno	47	45	95,74
					Mroczno	7	6	85,71
					Biskupiec	60	58	96,67
					Łąkorz	25	25	100
MMR 10 lat	2013	422	413	97,87	ANMED	100	100	100
					Przychodnia Nr1	92	92	100

					Eskulap	35	32	91,43
					Kurzętnik	62	60	96,77
					Tereszewo	9	9	100
					Grodziczno	34	34	100
					Mroczno	8	7	87,50
					Biskupiec	61	59	96,62
					Łąkorz	21	20	95,24
DTaP + Polio 6 lat	2017	517	502	97,10	ANMED	130	130	100
					Przychodnia Nr1	136	131	96,32
					Eskulap	28	25	89,29
					Kurzętnik	73	71	97,26
					Tereszewo	11	11	100
					Grodziczno	47	45	95,74
					Mroczno	7	6	85,71
					Biskupiec	60	58	96,67
					Łąkorz	25	25	100
Tdap 14 lat	2009	529	517	97,73	ANMED	130	130	100
					Przychodnia Nr1	106	104	98,11
					Eskulap	45	44	97,78
					Kurzętnik	83	76	91,57
					Tereszewo	15	15	100
					Grodziczno	41	40	97,56
					Mroczno	8	8	100
					Biskupiec	83	82	98,80
					Łąkorz	18	18	100
Td 19 lat	2004	444	443	99,77	ANMED	85	85	100
					Przychodnia Nr1	78	78	100
					Eskulap	64	64	100
					Kurzętnik	78	77	98,72
					Tereszewo	11	11	100
					Grodziczno	45	45	100
					Mroczno	14	14	100
					Łąkorz	20	20	100
					Biskupiec	49	49	100
Pneumokoki pierwotne	2022	313	182	58,15	ANMED	64	32	50,00
					Przychodnia Nr1	80	44	55,00
					Eskulap	26	8	30,77
					Kurzętnik	51	35	68,63
					Tereszewo	1	1	100
					Grodziczno	34	23	67,65
					Mroczno	9	7	77,78
					Biskupiec	36	23	63,89
					Łąkorz	12	9	75,00
Pneumokoki Uzupełniające podstawowe	2021	360	328	91,11	ANMED	123	105	85,37
					Przychodnia Nr 1	90	83	92,22
					Eskulap	17	15	88,24
					Kurzętnik	46	44	95,65
					Tereszewo	4	3	75,00
					Grodziczno	21	21	100
					Mroczno	9	8	88,89
					Biskupiec	40	39	97,50
					Łąkorz	10	10	100

ROTAWIRUSY	2022	313	192	61,34	ANMED	64	39	60,94
					Przychodnia Nr. 1	80	43	53,75
					Eskulap	26	9	34,62
					Kurzętnik	51	37	72,55
					Tereszewo	1	1	100
					Grodziczno	34	23	67,65
					Mroczo	9	7	77,78
					Biskupiec	36	24	66,67
					Łąkorz	12	9	75,00

- **Szczepienia zalecane**

W 2022 roku szczepieniami zalecanymi zaszczepiono 1259 osób. Wzrost odnotowano w zaszczepieniu p/ KZM, p/meningokokom oraz p/zakażeniom wirusem brodawczaka.

Tabele przedstawiają liczbę zaszczepionych szczepionkami zalecanymi w 2021 i 2022 r.

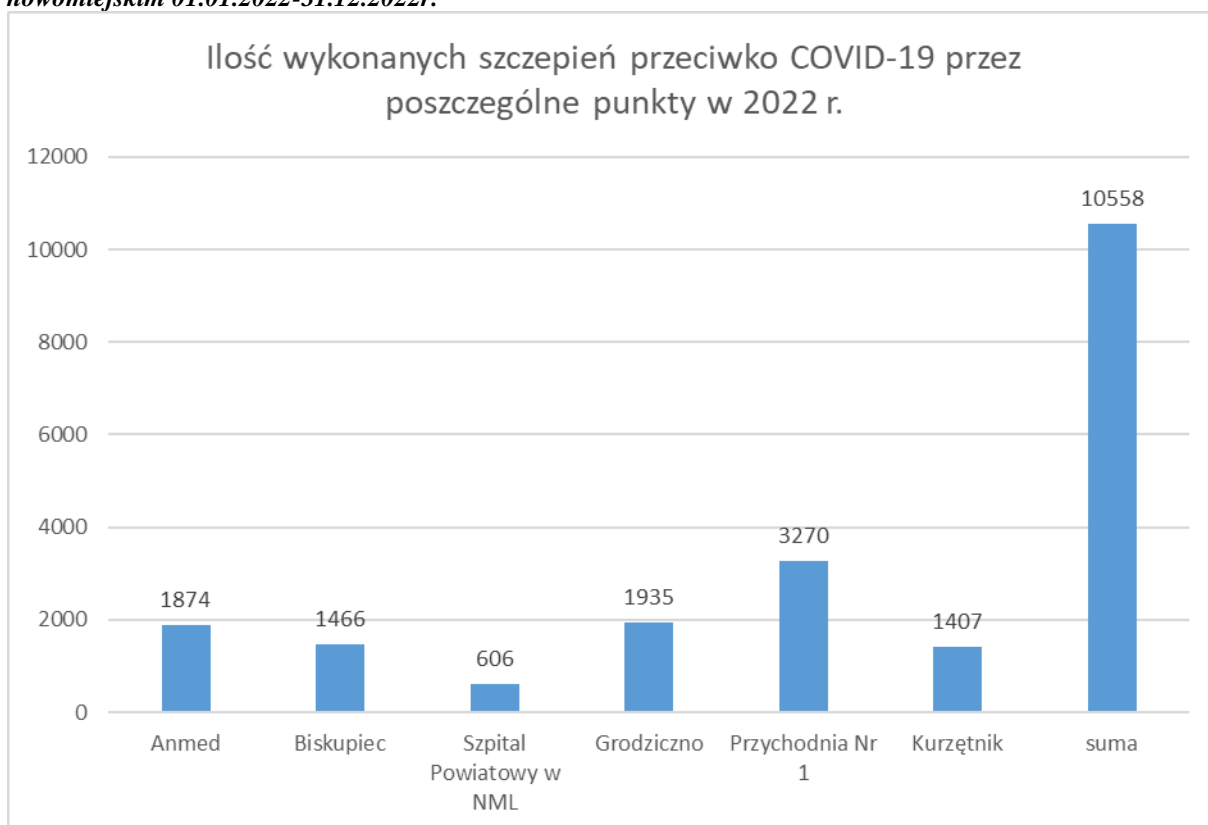
szczepienie	p/grypie		p/WZW B		p/WZW A		p/Ospie wietrznej	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Liczba osób szczepionych	905	868	50	58	5	4	32	30

Szczepienie	p//pneumokokom		p/kleszczowemu zapaleniu mózgu		p/wirusowi brodawczaka ludzkiego		p/ meningokokom	
Liczba osób szczepionych	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
	33	20	50	105	16	26	68	101

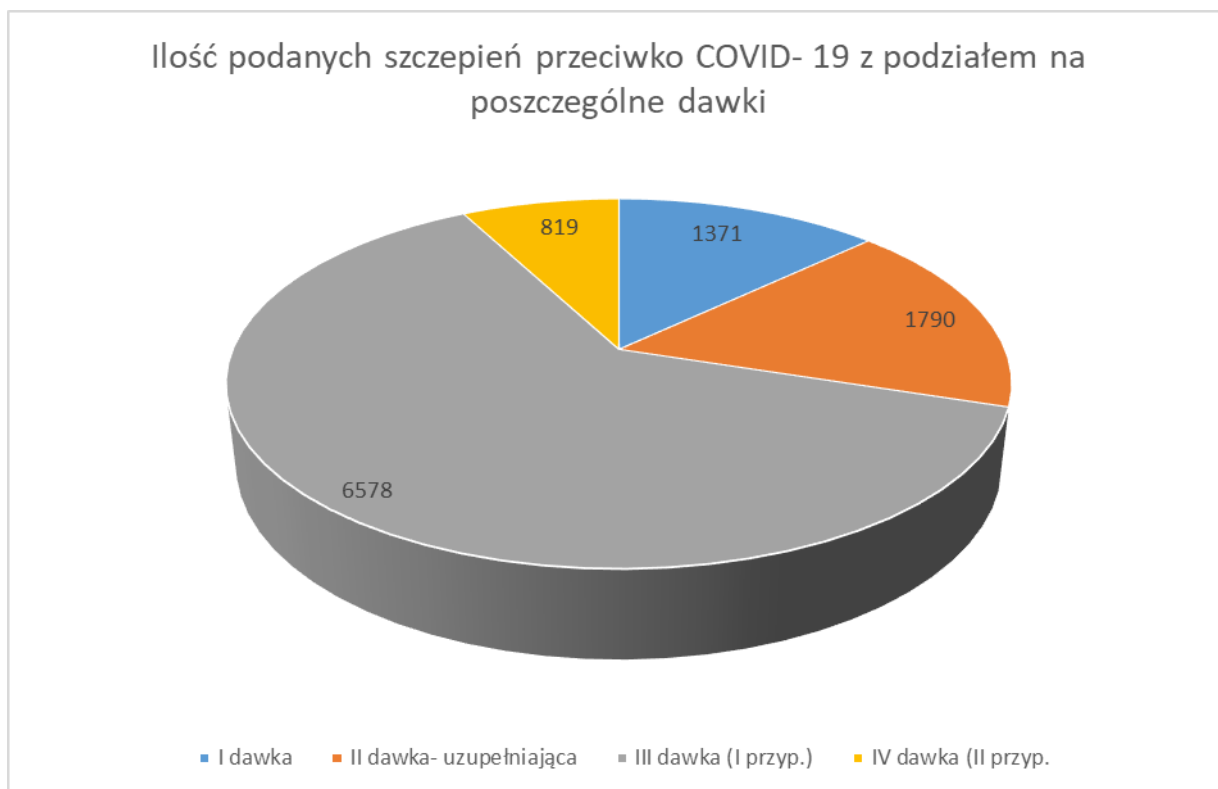
- **Szczepienia przeciwko COVID-19**

Od 29.04.2021 r. przy współpracy z Punktami Szczepień prowadzony jest monitoring wykonanych szczepień przeciwko COVID-19 na terenie powiatu nowomiejskiego. W okresie od 1.01.2022 r. do 31.12.2022 r. podano 10558 dawek tych szczepionek. Pierwszą dawkę przyjęło 1371 osób, dawkę drugą (uzupełniającą) przyjęło 1790 osób. Najwięcej szczepień wykonano pierwszą dawką przypominającą (III)- 6578, na drugą dawkę przypominającą (IV) zdecydowało się 819 osób (wykres 2).

Wykres 1 Szczepienia przeciwko COVID-19 przeprowadzone w poszczególnych punktach szczepień w powiecie nowomiejskim 01.01.2022-31.12.2022r.

Wykres 2 Poniższy wykres przedstawia ilości podanych dawek szczepionek przeciwko COVID-19 w 2022 r.

- **Szczepienia dzieci obywateli Ukrainy, które przekroczyły granicę w związku z konfliktem zbrojnym w tym kraju.**

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Nowym Mieście lubawskim prowadzi nadzór nad szczepieniami ochronnymi uchodźców poprzez zbieranie danych w formie raportów tygodniowych z Punktów Szczepień powiatu nowomiejskiego. Raporty zawierają informację o:

- ilości i rodzaju wykonanych szczepień,
- wieku, płci osoby szczepionej,
- posiadanej dokumentacji szczepień lub jej braku.
- zweryfikowanych potrzebach lub chęci wykonania szczepień przez uchodźców z Ukrainy.

W 2022 r. zostało zaszczepione szesnaścioro dzieci obywateli Ukrainy posiadających status uchodźcy wojennego, łącznie podano 39 dawek szczepionek przeciwko: błonicy, tężcowi, krztuścowi, gruźlicy, WZW typu B, inwazyjnemu zakażeniu Haemophilus influenzae typu b, inwazyjnemu zakażeniu Streptococcus pneumoniae, nagminnemu zakażeniu przyusznicy (świnicy), odrze, różyczce, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis).

W 2022 r. podjęto działania edukacyjne odnośnie szczepień uchodźców. Przeprowadzono szkolenie dla pielęgniarek Punktów Szczepień powiatu nowomiejskiego pt. „Realizacja szczepień ochronnych u osób przyjeżdżających (uchodźców) z Ukrainy”.

Obiektom, w których przebywają uchodźcy przekazano ulotki w sprawie szczepień ochronnych dla rodziców dzieci z Ukrainy urodzonych w Polsce. Do Punktów Szczepień trafiły ulotki dotyczące m. in. błonicy, krztuśca, odrzy, ostrego nagminnego porażenia dziecięcego (poliomyelitis), wirusowego zapalenia wątroby typu A. w języku polskim i ukraińskim.

Wnioski

Dążąc do poprawy sytuacji epidemiologicznej w powiecie wskazane jest dalsze informowanie oraz zachęcanie społeczeństwa do uodpornienia czynnego.

Niezwykle istotna jest promocja szczepień ochronnych oraz budowanie długofalowego zaufania do szczepień gdyż ich realizacja leży w szeroko pojętym interesie społecznym.

3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych oraz indywidualnych praktyk lekarskich

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Mieście Lubawskim znajdują się 63 podmioty wykonujących działalność leczniczą (stan na 31.12.2022 r.)

- 1 szpital
- 1 oddział szpitalny,
- 6 wiejskich przychodni,
- 3 miejskie przychodnie,
- 8 poradni specjalistycznych,
- 31 indywidualnych praktyk lekarskich, w tym 16 zabiegowych (13 - indywidualnych praktyk lekarzy dentyków, 2-indywidualne praktyki lekarzy ginekologów, 1-indywidualna praktyka lekarza laryngologa)
- 13 innych podmiotów leczniczych świadczący usługi medyczne (4 punkty poboru materiału do badań laboratoryjnych, 2 podmioty świadczące usługi pielęgniarstwa w domu pacjenta, 7 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach).

W 2022 r. przeprowadzono 22 kontrole sanitarne w placówkach leczniczych w tym 21 kontroli kompleksowych oraz 1 kontrolę sprawdzającą. W wyniku tych działań w jednej placówce stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu higieniczno-sanitarnego. W związku z powyższym zostało wszczęte postępowanie administracyjne tj. wydano 1 decyzję merytoryczną zobowiązującą do usunięcia nieprawidłowości. Nieprawidłowości stwierdzone podczas w/w kontroli dotyczyły m.in pęknięć i uszkodzeń ścian z licznymi odpryskami farby oraz licznymi śladami zalania i wilgoci na sufitach w gabinetach takich jak: stomatologiczny, ginekologiczny, toaleta dla pacjentek poradni ginekologicznej, rehabilitacja, pokój socjalny, toaleta dla personelu i szatnia, rejestracja, wc dla pacjentów, gabinet lekarski, izolatka, poczekalnia, pomieszczenie magazynowe. Nieprawidłowości nakazano usunąć do końca 2022 r. jednak z powodu braku wykonawcy, który miał zostać wyłoniony w drodze postępowania przetargowego wszelkie prace remontowe i naprawcze zostały przesunięte. Na wniosek strony decyzję przedłużono do końca 2023 r.

Obiekty podlegające nadzorowi sanitarnemu Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim nie posiadają programów dostosowania, natomiast na jeden podmiot leczniczy (Szpital Powiatowy) pozostają w mocy

wydane decyzje administracyjne w zakresie dostosowania pomieszczeń i niektórych komórek obiektu do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia. Decyzje dot. w/w podmiotu wydane zostały w latach ubiegłych, które z przyczyn finansowych i lokalowych podmiotu nie zostały zrealizowane we wskazanych terminach w związku z tym podmiot wnioskował o ich zmianę. W 2022 roku na Szpital Powiatowy wydano 2 decyzje zmieniające. Nowe terminy wykonania zaleceń dotyczyły następujących uchybień: braku płuczki-dezynfektora lub urządzenia do dekontaminacji oraz utylizacji wkładów jednorazowych wraz z zawartością w brudowniku na oddziale ginekologiczno-położniczym-rooming-in, zapewnienia na oddziale dziecięcym pomieszczenia higieniczno-sanitarnego dla rodziców lub opiekunów dziecka wyposażonego w natrysk, zapewnienia łóżek w oddziale dziecięcym w odcinku dzieci młodszych w zespołach wyposażonych w służę umywalkowo-fartuchową i punkt pielęgniarski, zapewnienia w zespole porodowym służę umywalkowo-fartuchowej, przez którą wchodzi do sali porodowej personel medyczny, całkowitego wyodrębnienia pomieszczeń poradni chorób płuc i gruźlicy od innych pomieszczeń wykorzystanych do innych celów- nowy termin wykonania zaleceń upływa 31.12.2023 r. oraz braku rezerwowego źródła zaopatrzenia szpitala w wodę, które zapewni co najmniej jej 12 godzinny zapas- nowy termin wykonania zalecenia upływa 31.12.2024 r.

Placówki medyczne tj. podmioty lecznicze oraz indywidualne praktyki lekarskie nadzorowane były w zakresie oceny stanu sanitarno-higienicznego, technicznego, czystości bieżącej oraz przestrzegania procedur zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych dotyczących prawidłowego wykonywania procesów dekontaminacji sprzętu medycznego, urządzeń oraz dezynfekcji pomieszczeń, higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, postępowania z brudną i czystą bielizną, oraz odzieżą ochronną i roboczą, postępowania z odpadami medycznymi, postępowania poekspozycyjnego, postępowania z narzędziami wielokrotnego użytku.

Podczas kontroli obiektów sprawdzono m.in. czy pracownicy zostali przeszkoleni w zakresie znajomości procedur, zachowują prawidłowe zasady aseptyki podczas wykonywania czynności przy pacjentach. Sprawdzano czy stanowiska do mycia rąk są prawidłowo wyposażone czy prawidłowo postępuje się ze sprzętem znajdującym się przy stanowisku do mycia rąk. Dokonano oceny selektywnego zbierania odpadów medycznych (warunki transportu wewnętrznego, magazynowania, odbioru, stosowania kodów, opakowań, podziału odpadów, oznakowania, dokumentowanie działań). Sprawowano nadzór nad zakresem i technologią sprzątnia pomieszczeń (pomieszczenia zabiegowe, gabinety

lekarskie, pomieszczenia ogólnodostępne, itp.), wyposażenie pomieszczeń porządkowych w sprzęt do sprzątania, czy jest dostosowany do specyfiki zakładu, rodzaju oraz liczby pomieszczeń.

Środki dezynfekcyjne stosowane są zgodnie z zaleceniami producenta i dobierane są w zależności od specyfiki danego obiektu. Narzędzia dezynfekowane są w profesjonalnych wanienkach z sitami. Nieprawidłowości podczas kontroli nie stwierdzono.

Na podstawie danych uzyskanych w roku sprawozdawczym w podmiotach leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne stosowane są głównie materiały i narzędzia jednorazowego użytku. Przychodnie używające narzędzi wielorazowego użytku podlegające procesom sterylizacji mają podpisane umowy na sterylizację w podmiotach zewnętrznych (Szpital Powiatowy) bądź posiadają własne autoklawy parowociśnieniowe klasy B. Procesy sterylizacji placówki kontrolują we własnym zakresie biologicznymi wskaźnikami sporalami „A” lub biologicznymi testami fiołkowymi, ponadto do każdego wsadu prowadzona jest kontrola chemiczna wskaźnikami paskowymi typu 4, 5 lub 6. Narzędzia wielokrotnego użytku pakietowane są indywidualnie lub zestawami dla każdego pacjenta w rękawy papierowo-foliowe. Każdy pakiet oznakowany jest datą sterylizacji i datą ważności.. Pakiety są przechowywane w wydzielonych szafkach lub w szufladach.

W podmiotach leczniczych i praktykach zawodowych stosowana jest głównie bielizna ochronna jednorazowego użytku. Odzież robocza prana jest na podstawie zawartych umów z firmami zewnętrznymi lub podmioty wyposażone są we własne pralnie na terenie placówki. W części indywidualnych praktyk lekarskich pranie odzieży roboczej odbywa się we własnym zakresie przez właścicieli. Placówki lecznictwa zamkniętego piorą odzież roboczą, pościele, koce w zewnętrznych pralniach spełniających wymogi na podstawie zawartych umów. Częstotliwość odbiorów wg. potrzeb.

Odpady komunalne gromadzone są w zamykanych pojemnikach z wkładem z worka foliowego - koloru czarnego. Transportowane przez osoby sprzątające do miejsca zbiorczego gromadzenia (kontenerów - pojemników), usytuowanych przy budynkach, w których prowadzona jest działalność podmiotów leczniczych/praktyk. Podmioty lecznicze i praktyki zawodowe posiadają umowy na odbiór z uprawnionymi firmami.

Zużyte wyroby i sprzęt medyczny jednorazowego użytku, materiały opatrunkowe powstałe w wyniku udzielanych świadczeń mających kontakt z materiałem zakaźnym traktowane są jako odpad medyczny zakaźny (180103), gromadzone są w sztywnych,

czerwonych pojemnikach jednorazowego użycia odpornych na działanie wilgoci i przekłucie (ostre odpady) oraz w zamykanych pedałowych/bezkontaktowych pojemnikach na śmieci wyścielanych czerwonymi workami (gaziki, rękawiczki, itp.) wypełniane maksymalnie do 2/3 pojemności, opisane (data i godzina otwarcia, data i godzina zamknięcia, kod odpadu, dane wytwórcy – w tym nr regon i nr księgi rejestrowej wraz z nazwą organu rejestrowego, datą i godziną zamknięcia), gromadzone w miejscu ich wytwarzania do 48/72 godz. Po upływie 48/72 godzin od otwarcia pojemnika/worka do chwili przekazania do utylizacji (max. do 30 dni w temp poniżej 100C, w niektórych przypadkach po telefonicznym zgłoszeniu firmie zewnętrznej potrzeby odebrania odpadów med.), odpady medyczne z grupy kodowej 180103 magazynowane są w urządzeniach chłodniczych, które zabezpieczone są przed dostępem osób nieupoważnionych.. Odpady medyczne z podmiotów leczniczych i praktyk zawodowych odbierane są przez uprawnione firmy na podstawie zawartych umów. Odbiór odpadów potwierdzony jest w kartach przekazania odpadów medycznych.

Kierownicy podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia szpitalne są zobowiązani do wdrożenia i zapewnienia funkcjonowania systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych obejmującego powołanie i nadzór nad działalnością zespołu i komitetu kontroli zakażeń szpitalnych, ocenę ryzyka i monitorowanie występowania zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych organizację udzielania świadczeń zdrowotnych, w sposób zapewniający zapobieganie zakażeniom szpitalnym i szerzeniu się czynników alarmowych, warunki izolacji pacjentów z zakażeniem lub chorobą zakaźną oraz pacjentów szczególnie podatnych na zakażenia szpitalne, możliwość wykonywania badań laboratoryjnych w ciągu całej doby, wykonywanie badań laboratoryjnych, umożliwiających identyfikację biologicznych czynników chorobotwórczych wywołujących zakażenia i choroby zakaźne, oraz ich weryfikację przez podmioty, ograniczenie narastania lekooporności biologicznych czynników chorobotwórczych w wyniku niewłaściwego stosowania profilaktyki terapii antybiotykowej, monitorowanie i rejestrację zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych; sporządzanie i przekazywanie właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu raportów o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala; zgłaszanie w ciągu 24 godzin potwierdzonego epidemicznego wzrostu liczby zakażeń szpitalnych właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu. Kierownicy podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia szpitalne są obowiązani do gromadzenia w szpitalu informacji o zakażeniach szpitalnych i czynnikach alarmowych oraz prowadzenia rejestru zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych.

W ramach kontroli zakażeń szpitalnych w 2022 r. kontynuowana była współpraca z zespołem ds. kontroli zakażeń Prywatnego Oddziału Chirurgicznego z Poradniami Specjalistycznymi „Medicus” w Mszanowie oraz NZOZ Szpitala Powiatowego w Nowym Mieście Lubawskim przy monitorowaniu patogenów alarmowych oraz doskonaleniu działań przeciwepidemicznych. Podmioty przesłały raport roczny o występowaniu patogenów alarmowych oraz ognisk epidemicznych za ubiegły 2021 r.

Stan sanitarno-techniczny placówek medycznych na terenie powiatu nowomiejskiego należy określić jako dobry. Duża część placówek jest wyremontowana, spełnia stawiane im wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U z 2019 r., poz. 739). Dzięki systematycznemu i stopniowemu wyposażaniu placówek służby zdrowia w sprzęt medyczny oraz przeprowadzaniu remontów i modernizacji ulegała poprawie jakość świadczonych usług. W roku 2022 w niektórych placówkach dokonano modernizacji i wyposażono je w nowy sprzęt medyczny m.in.:

- w 2022 r. w NZOZ Szpitalu Powiatowym w Nowym Mieście Lubawskim ul. Mickiewicza 10 przeprowadzono kapitalny remont poradni chirurgicznej obejmujący doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-higienicznego powierzchnię ścian, sufitów i podłóg tj. w WC, brudowniku, gipsowni, dwóch gabinetach diagnostyczno - zabiegowych oraz dwóch gabinetach lekarski, poczekani, rejestracji. Remont obejmował: odnowienie ścian i sufitów (gładź, remont malarski zmywalnymi farbami, glazura na ścianach w gabinetach zabiegowych oraz w pomieszczeniach wymagających utrzymania aseptyki do wysokości ok. 2 m), na podłogach w/w pomieszczeń wyłożono zmywalną wykładzinę typu tarkett, zainstalowano nowe oświetlenie, toaletę dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawny poprzez powiększenie jej, poszerzenie otworu drzwiowego oraz montaż elementów wyposażenia dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych umożliwiając skorzystanie osobom na wózku inwalidzkim, wymieniono stolarkę drzwiową, dodatkowo wyposażono w nowy sprzęt i meble m.in. kozetki, biurka, krzesła, szafy, krzesła w poczekalni, umywalki, zlewy, armaturę sanitarną, szafy medyczne, asystory (pomocniki ze stali nierdzewnej). W 2022 r. szpital zakupił głowicę endokawitarną znajdującą zastosowanie w badaniach ultrasonograficznych w ginekologii, położnictwie oraz urologii. Dodatkowo przeprowadzono malowanie i drobne remonty w oddziale wewnętrznym.

- w Prywatnym Oddziale Chirurgicznym z Poradniami Specjalistycznymi „Medicus” w Mszanowie zamontowano na salach chorych listwy odbojowe, zakupiono gastroskop i kolonoskop,
- w Gminnym Samodzielnym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Ośrodka Zdrowia w Tereszewie 19 – osuszono piwnicę i przeprowadzono jej remont malarski oraz zakupiono do gabinetu szczepień rejestrator temperatury do urządzenia chłodniczego,
- w Gminnym Samodzielnym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Kurzętniku ul. Łąkowa 10 zakupiono nowy Unit stomatologiczny,
- w Gminnym Samodzielnym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Poradni Stomatologicznej mieszczącej się przy ul. Szkolnej 21w Marzęcicach -zakupiono nowy Unit stomatologiczny,
- Poradni Ortopedycznej Aurelii i Ryszarda Ignatiuk Sp.j. ul. Mickiewicza 10 13-300 Nowe Miasto Lubawskie – zakupiono aparat USG SonoScape P-15,
- w NZOZ „Przychodni nr 1” przy ul. Mickiewicza 11 B w Nowym Mieście Lub. – zakupiono nowy kolposkop wykorzystywany w poradni ginekologiczno-położniczej,
- w Prywatnym Gabinetcie Stomatologicznym Pana Oskara Gołygowskiego ul. Działyńskich 17 B 13-300 Nowe Miasto Lubawskie - zakupiono lupy zabiegowe,
- w Prywatnym Gabinetcie Stomatologicznym Pani Katarzyny Żurańskiej-Szałkowskiej ul. Grunwaldzka 15 13-306 Kurzętnik – przeprowadzono remont malarski wszystkich pomieszczeń, zakup turbiny stomatologicznej,
- w Prywatnej Praktyce Stomatologicznej Pani Katarzyny Noga-Orzechowskiej ul. Narutowicza 8 13-300 Nowe Miasto Lubawskie zakupiono autoklaw Domina DXP Plus B,
- w Przychodni ANMED sp. z o.o. ul. Targowa 28 13-300 Nowe Miasto Lubawskie – przeprowadzono remont malarski korytarza, trzech gabinetów lekarskich, toalety, gabinetu zabiegowego, punktu szczepień oraz zakupiono aparat AEG i Audiogram,
- w NZOZ Centrum Stomatologii sp. z o.o. ul. Grunwaldzka 3 13-300 Nowe Miasto Lubawskim– zakupiono skaler oraz Dac Uniwersal-autoklaw klasy s do sterylizacji końcówek stomatologicznych,
- w NZOZ Eskulap sp. z o.o. ul. Grunwaldzka 3 13-300 Nowe Miasto Lubawskie - zakupiono pole magnetyczne zestaw Physio MG 827, wagę dla dorosłych ze wzrostomierzem, wagę niemowlęcą Seca 336 ze wzrostomiarką elektroniczną,

- w Prywatnej Praktyce Stomatologiczno-Ortodontycznej Pani Henryki Rożentalskiej ul. Grunwaldzka 3 Nowe Miasto Lubawskie przeprowadzono remont malarski i wymieniono obicie tapicerskie fotela stomatologicznego, zakupiono program do archiwizacji bazy danych RTG
- w Niepublicznym Zakładzie Opieki Paliatywnej „Światło” ul. Grunwaldzka 2/4 w Nowym Mieście Lubawskim- dokonano remontu malarskiego wszystkich pomieszczeń, wymieniono lampy oświetleniowe oraz zamontowano w brudowniku zlew do celów porządkowych,
- w Prywatnym Gabinetzie Stomatologicznym J. Bielicki mieszczącym się przy ul. Tysiąclecia 1/32 w Nowym Mieście Lubawskim - zakupiono RTG z radiowizjografem.

Rok 2022 r. był kolejnym rokiem stanu epidemii COVID-19 trwającym od 20 marca 2020 r. Z dniem 16 maja 2022 r. został wprowadzony stan zagrożenia epidemicznego lecz mimo to w podmiotach leczniczych nie zostały zniesione aktualne nakazy wynikające z konieczności ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2. W trosce o zdrowie i bezpieczeństwo całego społeczeństwa nadal obowiązywał nakaz zakrywania ust i nosa przez pacjentów oraz personel medyczny placówek medycznych.

W latach 2020-2022 w ramach oddziału chirurgicznego Szpitala Powiatowego w Nowym Mieście Lubawskim funkcjonował oddział Covid (do 24.11.2021 r. tylko w ramach piętra) w liczbie 18 łóżek (w tym 3 respiratorowe). Były to cyklicznie okresy w zależności od ilości osób wymagających hospitalizacji tj. 18.11.2020 – 18.02.2021, 4.03.2021 – 30.04.2021 i 8.11.2021 do 28.02.2022 r. Dnia 24.11.2021 r. decyzją Wojewody Warmińsko – Mazurskiego liczba łóżek została zwiększona do 30 (w tym 3 respiratorowe). Dodatkowe 12 łóżek utworzono na parterze oddziału chirurgicznego. Postawiono 2 ścianki działowe, oddzielające strefę brudną od części socjalnej oraz endoskopii. Oddział chirurgiczny został przeniesiony w struktury odcinka ginekologicznego (liczba łóżek 8), odcinek ginekologiczny zmniejszony został do 3 łóżek. W 2021 r. w oddziale Covid leczonych było 219 pacjentów.

Od dnia 01.01.2022 r. do dnia 28.02.2022 r. w oddziale Covid leczonych było 106 pacjentów. Zgonów w tym okresie było 25 (15 przypadków w styczniu i 10 w lutym). Z dniem 01.03.2022 r. zamknięto oddział Covid. Od dnia 01.03.2022 r. do dnia 11.03.2022 r. szpital zapewniał w Centralnej Izbie Przyjęć 2 łóżka z podejrzeniem SARS-COV-2 - dwa przeszklone boksy służące do izolacji pacjentów.

b. Higiena Komunalna

Zadania i działalność kontrolna

Higiena komunalna sprawuje bieżący nadzór sanitarny w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne m.in. :

- jakości wody do spożycia przez ludzi,
- jakości wód w kąpieliskach lub miejscach wykorzystywanych do kąpieli,
- obiektów użyteczności publicznej, w tym obiektów hotelarskich, ośrodków turystycznych, obiektów sportowych, kulturalno-widowiskowych, zakładów świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej.
- obiektów typu: cmentarze, zakłady pogrzebowe, stacje paliw, dworce PKS.

W 2022 roku nadzorem objęto 77 obiekty w tym :

- urządzenia wodne – 17
- miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli - 2
- obiektów użyteczności publicznej - 58

Przeprowadzono łącznie 136 kontroli, pobrano do badań laboratoryjnych 93 próbki wody do spożycia oraz przeprowadzono w trakcie poboru próbek wody 89 oznaczeń fizycznych temperatury wody i 16 oznaczeń chemicznych na obecność chloru wolnego.

- W związku ze sprawowanym nadzorem wydano 63 decyzje administracyjne w tym:
  - dla obiektów, urządzeń, jakości wody - 25 decyzji (10 decyzji nakazowych, 5 decyzji wygaszających, 4 decyzje umarzające, 6 decyzji zmieniających),
  - decyzje zezwalające na ekshumacje -38.
- W przypadku kwestionowanych kontroli lub próbek wody nałożone były opłaty za kontrole. Łącznie 19 decyzji płatniczych.
- Wydano 6 postanowień (na przewóz zwłok z zagranicy).

Nadzór nad wodą do spożycia jest sprawowany w oparciu o ustawę z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2028) oraz Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody do spożycia (t.j. Dz. U. z 2017 poz.2294).

Zgodnie z w/w przepisami kontrolę jakości wody do spożycia sprawuje Inspekcja Sanitarna oraz w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne dostarczające wodę, które są odpowiedzialne za jakość wody do spożycia.

Teren powiatu nowomiejskiego jest prawie 100% zwodociągowany. Na koniec 2022 r. o długość sieci wodociągowej wyniosła ok. 1022 km. Około 99 % mieszkańców powiatu korzysta z wody z wodociągów publicznych, której jakość jest sprawdzana równomiernie średnio 6 krotnie w ciągu roku i pobierana z wyznaczonych punktów.

Pod nadzorem Powiatowej Stacji znajduje się **17** wodociągów w tym :

- Wodociągi publiczne - **15**
  - Wodociągi o produkcji wody 101 – 1000 m³/dobę - **14** (WP Biskupiec, WP Łąkorek, WP Szwarcenowo, WP Grodziczno, WP Mroczno, WP Kurzętnik, WP Tereszewo, WP Marzęcice, WP Brzozie Lubawskie, WP Mszanowo, WP Nawra, WP Skarlin, WP Tylice, WP Gwiździny)
  - Wodociąg o produkcji wody 1001-10000 m³/dobę - **1**
    - Wodociąg Publiczny Nowe Miasto Lubawskie
- Wodociągi z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej - **2**
  - Ośrodek Wypoczynkowy Cedrob nad jeziorem Wielkie Partęczyny w Tereszewie,
  - Ośrodek Wypoczynkowy Stowarzyszenia Prywatnych Właścicieli Domków Wypoczynkowych Usytuowanych nad jeziorem Wielkie Partęczyny w Tereszewie.

Podobnie jak w roku 2021 w roku 2022 stwierdzono 1 czasowe przekroczenie wartości parametrów mikrobiologicznych oraz 7 przekroczeń wartości parametrów fizykochemicznych w wodociągach publicznych. W 2022 roku wystąpiło także 1 przekroczenie parametrów fizykochemicznych w wodociąg lokalnym. Przekroczenia wskaźnikowych parametrów mikrobiologicznych stwierdzono w Wodociągu Publicznym Mszanowo

- Ponadnormatywne wartości parametrów fizykochemicznych stwierdzono w 7 wodociągach publicznych tj. WP Nowe Miasto Lubawskie, WP Mszanowo, WP Nawra, WP Gwiździny, WP Grodziczno (2x), WP Kurzętnik, WP Marzęcice oraz 1 wodociąg lokalnym nad jeziorem Wielkie Partęczyny w Tereszewie.

Tabela nr 1. Czasowe przekroczenia wartości parametrycznych jakości wody.

Tabela nr 2. Charakterystyka wodociągów na terenie powiatu oraz nadzór nad jakością wody do spożycia sprawowany przez Powiatową Stację (stan na 31.12.2022 r.).

Stan sanitarno – techniczny urządzeń wodnych

W porównaniu z rokiem 2021 roku, gdzie wydano 4 decyzje administracyjne, w roku 2022 wydano 1 decyzję administracyjną (WP Nowe Miasto Lubawskie), w celu uzyskania poprawy stanu sanitarno-technicznego urządzeń wodnych, stacji uzdatniania wody.

W ramach nadzoru nad ciepłą wodą pobrano do badania pod kątem występowania bakterii z rodzaju *Legionella* 4 próbki wody w 3 obiektach tj. w Szpitalu Powiatowym w Nowym Mieście Lubawskim, Prywatnym Oddziale Chirurgicznym z Poradniami Specjalistycznymi „MEDICUS” w Mszanowie oraz Domu Pomocy Społecznej w Grodzicznie. W ramach kontroli wewnętrznych przez właścicieli została pobrana woda z 2 hoteli z terenu powiatu nowomiejskiego, Szpitala Powiatowego w Nowym Mieście Lubawskim, Prywatnego Oddziału Chirurgicznego z Poradniami Specjalistycznymi „MEDICUS” w Mszanowie oraz DPS w Grodzicznie.

W Szpitalu Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim oraz w Domu Pomocy Społecznej w Grodzicznie stwierdzono obecność bakterii z rodzaju *Legionella* w ilości przekraczające dopuszczalne normy. Wydano decyzje na poprawę jakości wody. Działania przeprowadzone przez powyższe podmioty doprowadziły do redukcji liczby bakterii z rodzaju *Legionella* w wodzie ciepłej użytkowej w instalacji do wartości świadczących o braku lub znikomym skolonizowaniu instalacji bakteriami z rodzaju *Legionella*, co zostało potwierdzone badaniami laboratoryjnymi.

Kąpieliska/Miejsca Okazjonalnie Wykorzystywane do Kąpeli

W 2022 roku podobnie jak w 2021 roku na terenie powiatu nie było zgłoszonych Kąpielisk, utworzono 2 Miejsce Okazjonalnie Wykorzystywanych do Kąpeli, w roku 2021 na terenie powiatu utworzone było 1 Miejsce Okazjonalnie Wykorzystywanych do Kąpeli. Pierwsze z nich podobnie jak w ubiegłych latach utworzone zostało na terenie Ośrodka Wypoczynkowego Cedrob nad jeziorem Wielkie Partęczyny w Tereszewie, drugie natomiast zostało utworzone na terenie harcerskiej Bazy Obozowej w Gaju nad Jeziorem Dębno. W trakcie trwania sezonu kąpielowego przeprowadzono kontrole sanitarne w/w miejsc, które nie wykazały uchybień. Na podstawie wyników badań wody, wydano również pozytywne oceny bieżące jakości wody do kąpeli.

Tab. 1. Przekroczenia dopuszczalnych wartości mikrobiologicznych i fizykochemicznych jakości wody w 2022 r.

Nazwa Wodociągu	Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów mikrobiologicznych jakości wody	Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów fizykochemicznych jakości wody	Data poboru kwestionowanej próbki wody	Data uzyskania prawidłowej jakości wody	Czas trwania przekroczenia	Uwagi
WP Mszanowo	Ogólna liczba mikroorganizmów - >300jtk/1ml <i>norma: <100 jtk / 1ml w wodzie wprowadzanej do sieci, < 200 jtk/1ml w kranie u konsumenta</i>	-	19.09.2022 r.	26.09.2022 r.	7 dni	2589 osób, odbiorów wody. Woda warunkowo przydatna do spożycia. Komunikat - woda przydatna do spożycia po przegotowaniu.
		mangan – 60,6 µg/l <i>norma : ≤ 50 µg/l (kontrola wewnętrzna)</i>	15.03.2022 r.	14.04.2022 r.	31 dni	Woda przydatna do spożycia.
WP Nowe Miasto Lubawskie	-	Przekroczenie: w 1 próbce wody: mętność – 1,54 NTU, <i>norma : ≤ 1 NTU</i> w 1 próbce: mangan - 87 µg/l <i>norma : ≤ 50 µg/l</i>	3.10.2022 r.	26.10.2022 r.	23 dni	Woda przydatna do spożycia.
WP Kurzętnik	-	mętność – 3,24 NTU <i>norma : ≤ 1 NTU</i>	15.02.2022 r.	01.03.2022 r.	14 dni	Woda przydatna do spożycia.
WP Marzęcice	-	mętność – 4,91 NTU <i>norma : ≤ 1 NTU</i>	17.10.2022 r.	25.10.2022 r.	8 dni	Woda przydatna do spożycia.

Nazwa Wodociągu	Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów mikrobiologicznych jakości wody	Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów fizykochemicznych jakości wody	Data poboru kwestionowanej próbki wody	Data uzyskania prawidłowej jakości wody	Czas trwania przekroczenia	Uwagi
WP Grodziczno	-	mętność – 2,40 NTU <i>norma : ≤ 1 NTU</i>	24.01.2022 r.	31.01.2022 r.	7 dni	Woda przydatna do spożycia.
		mętność – 1,75 NTU <i>norma : ≤ 1 NTU</i>	23.05.2022 r.	9.06.2022 r.	17 dni	Woda przydatna do spożycia.
WP Gwiździny	-	Zapach - nieakceptowalny	19.09.2022 r.	26.09.2022 r.	7 dni	Woda przydatna do spożycia.
WP Nawra	-	mangan - 100 $\mu\text{g/l}$ <i>norma : ≤ 50 $\mu\text{g/l}$</i> (kontrola wewnętrzna)	15.03.2022 r.	14.04.2022 r.	31 dni	Woda przydatna do spożycia.
Wodociąg lokalny Ośrodka Wypoczynkowego Stowarzyszenia Prywatnych Właścicieli Domków Wypoczynkowych usytuowanych nad jeziorem Wielkie Partęczyny w Tereszewie	-	mangan - 158 $\mu\text{g/l}$ <i>norma : ≤ 50 $\mu\text{g/l}$</i> żelazo - 270 $\mu\text{g/l}$ <i>norma : ≤ 200 $\mu\text{g/l}$</i> (kontrola wewnętrzna)	20.06.2022 r.	16.07.2022 r.	26 dni	Woda przydatna do spożycia.

Tab. 2. Charakterystyka wodociągów na terenie powiatu oraz nadzór nad jakością wody do spożycia sprawowany przez Powiatową Stację (stan na 31.12.2022 r.).

Wodociąg publiczny	Ujęcia wody - głębokość studni	Materiał z którego jest wykonana sieć wodociągowa	Miejscowości zaopatrywane przez wodociąg publiczny	Produkcja wody w 2022 r w m ³ /dobę	Liczba pobranych próbek mikrobiologicznych przez PSSE/ liczba próbek kwestionowanych	Liczba pobranych próbek fizyko-chemicznych przez PSSE / liczba próbek kwestionowanych	Przydatność wody do spożycia przez ludzi stan na 31.12.2022 r.
Nowe Miasto Lubawskie	2 studnie (nr 2 - 90m, nr 3 - 60 m)	PCV, Żeliwo Azbesto-Cement	Nowe Miasto Lubawskie	1585,0	10/0	10/2	przydatna
Kurzętnik	3 studnie (nr 1- 45 m, nr 2-133 m, nr 3 - 128 m)	PCV	Kurzętnik, 50% Lipowiec	507,0	5/0	5/1	przydatna
Marzęcice	3 studnie (nr1- 34 m, nr2 – 33m, nr 3 - 114,5 m)	PCV	Marzęcice, Kamionka, Mikołajki, Wawrowice	263,0	5/0	5/1	przydatna
Brzozie Lubawskie	2 studnie (nr 1 -112,5 m, nr 2 – 121 m)	PCV	Brzozie Lubawskie, Bratuszewo, Sugajenko, Krzemieniewo, Nielbark	351,0	5/0	5/0	przydatna
Tereszewo	1 studnia (nr 1- 97 m)	PCV	Tereszewo, Szafarnia, Tomaszewo, Otręba, Małe Bałówki, Wielkie Bałówki, Kąciki, 50% Lipowiec	377,0	5/0	5/0	przydatna
Grodziczno	2 studnie (nr 1- 163 m, nr 3-166 m)	PCV	Grodziczno, Nowe Grodziczno, Rynek, Trzcina, Ostaszewo, Białobłoty, Zwiniarz, Świniarc, Montowo, Katlewo, Zajączkowo, Linowiec, Kuligi, Lorki, Jakubkowo	684,0	5/0	5/2	przydatna
Mroczo	2 studnie (nr 1- 120 m, nr 2 -50,3 m)	PCV	Mroczo, Mroczenko, Boleszyn, Kowaliki, Słup	348,0	5/0	5/0	przydatna

Wodociąg publiczny	Ujęcia wody -głębokość studni	Material z którego jest wykonana sieć wodocią- gowa	Miejscowości zaopatrywane przez wodociąg publiczny	Produkcja wody w 2022 r. w m ³ /dobę	Liczba pobranych próbek mikrobiologicznych przez PSSE / liczba próbek kwestionowanych	Liczba pobranych próbek fizyko- chemicznych przez PSSE / liczba próbek kwestionowanych	Przydatność wody do spożycia przez ludzi na 31.12.2022 r.
Biskupiec	2 studnie (nr 1-39 m, Nr 2 -35 m)	PCV	Biskupiec, Fitowo, Piotrowice, Piotrowice Małe, Słupnica, Podlasek, Mały Podlasek Wielka Tymawa, Osówko, Bielice	692,0	5/0	5/0	przydatna
Szwarcenowo	2 studnie (nr 2- 47 m, nr 3-48m)	PCV	Szwarcenowo, Krotoszyny, Wonna, Wielka Wólka, Czachówki	326,0	5/0	5/0	przydatna
Łąkorek	2 studnie (nr 3 -39.5 m,nr4 - 39 m)	PCV	Łakorz, Łąkorek, Lipinki, Sumin, Mierzyn, Gaj, Rywałdzik, Wardędowo, Sędzice, Babalice, Ostrowite, Osetno	530,0	5/0	5/0	przydatna
Tylice	1 studnia (nr 1 -142 m)	PCV, Azbesto- -Cement	Tylice, Pacółtowo 80%	167,1	5/0	5/0	przydatna
Gwiździny	3 studnie (nr 1-53,5 m, nr 2—52m, nr 3- 51 m)	PCV	Gwiździny, Pacółtowo 20%	123,1	5/0	5/1	przydatna
Nawra	1 studnia (nr 1- 106 m)	PCV	Nawra, Bratian 10%	111,8	5/0	5/0	przydatna
Skarlin	1 studnia (nr 1- 53 m) 2 studnia (nr 2 – 55m)	PCV, Azbesto- -Cement	Skarlin, Lekarty, Jamielnik, Bagno, Radomno, Gryźliny, Nowy Dwór Bratiański	424,2	5/0	5/0	przydatna
Mszanowo	2 studnie (nr 1- 25,5 m,nr 2-26,5)	PCV	Mszanowo, Bratian 90%, Kaczek, Łąki Bratiański, Pustki, Chrośle,	281,1	5/1	5/0	przydatna

Wodociąg publiczny	Ujęcia wody -głębokość studni	Material z którego jest wykonana sieć wodociągowa	Miejscowości zaopatrywane przez wodociąg	Produkcja wody w 2022 r w m ³ /dobę	Liczba pobranych próbek mikrobiologicznych przez PSSE/ liczba próbek kwestionowanych	Liczba pobranych próbek fizyko-chemicznych przez PSSE / liczba próbek kwestionowanych	Przydatność wody do spożycia przez ludzi stan na 31.12.2022 r.
Partęczyny „Stowarzyszenie Prywatnych Właścicieli Domków Wypoczynkowych usytuowanych nad jeziorem Wielkie Partęczyny”	1 studnia gł. 10 m	-	Ośrodek wypoczynkowy w sezonie letnim	13,7	1/0	1/0	przydatna
Partęczyny „Cedrob”	1 studnia gł. 30 m	-	Ośrodek wypoczynkowy w sezonie letnim	0,3	1/0	1/0	przydatna

Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej

Tab. 3. Nadzorowane obiekty użyteczności publicznej przedstawia poniższa tabela

Lp	Rodzaj obiektu	Liczba obiektów objętych nadzorem	Liczba skontrolowanych obiektów	Wydane decyzje administracyjne
1.	Ustępy publiczne	1	1	0
2.	Hotele i inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie (obiekty hotelarskie, ośrodki wypoczynkowe, pokoje, agroturystyka)	47	11	1
3.	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej	72	16	4
4.	Dworce PKS i PKP	2	0	0
5.	Tereny rekreacyjne (place zabaw, park, tereny zielone., fontanna)	13	2	0
6.	Cmentarze, zakłady pogrzebowe	26	6	0
7.	Inne obiekty (obiekty użyteczności publicznej typu sportowe, kulturalno-widowiskowe, parkingi, targowisko, stacje paliw itp.)	21	9	2
8.	Dom Pomocy Społecznej oraz Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	3	1	0
9.	Placówki służby zdrowia	11	11	0
RAZEM		196	57	7

Szczególnym nadzorem ze względu na możliwość zakażeń, w przypadku naruszenia ciągłości tkanki objęto obiekty użyteczności publicznej typu zakłady fryzjerskie, odnowy biologicznej, salony kosmetyczne, studia tatuażu.

Przeprowadzono kontrolę sanitarną w 9 gabinetach kosmetycznych, 5 salonach fryzjerskich, 1 solarium i 1 studio tatuażu. Spośród tych kontroli 5 było usterkowych (3 gabinety kosmetyczne, 1 zakład fryzjerski, 1 studio tatuażu). Wydano 4 decyzje merytoryczne zobowiązujące właściciela do usunięcia nieprawidłowości, w jednym przypadku wykonano zalecenia przed wydaniem decyzji merytorycznej. W dwóch przypadkach dwie decyzje stały się bezprzedmiotowe, gdyż zrezygnowano z prowadzenia działalności w danym lokalu, w dwóch innych przypadkach właścicielki wystąpiły o zmianę terminu wykonania zaleceń w związku z powyższym wydano dwie decyzje zmieniające wydłużające termin realizacji uchyleń.

W przypadku kontroli kwestionowanych wydano 5 decyzji płatniczych.

Do najczęściej występujących nieprawidłowości należało:

- Brak części porządkowej tj. poboru wody do celów porządkowych oraz odpływu nieczystości płynnych;
- Brak umywalki/zlewu do mycia zdezynfekowanych narzędzi wielokrotnego użytku;
- Meble stanowiące wyposażenie gabinetu były wykonane z materiału trudnego w utrzymaniu w czystości oraz przeprowadzenia zabiegów dezynfekcyjnych;
- Brak opracowanych procedur zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych;
- Brak stanowiska do mycia i dezynfekcji rąk personelu z pełnym wyposażeniem tj. mydło w płynie, preparat dezynfekcyjny, ręczniczki jednorazowego użytku, kosz na zużyte ręczniczki;
- Zniszczona i popękana z ubytkami glazura na posadzce w części usługowej salony kosmetycznego;
- Brak trwałego oznakowania na workach i pojemnikach z odpadami zakaźnymi.

W pozostałych obiektach użyteczności publicznej w rodzaju ustępy publiczne, hotele, obiekty noclegowe i ośrodki wypoczynkowe, kulturalno – widowiskowe, sportowe, place zabaw, dworce pkp/pks, targowiska itp. stan sanitarno – nieprawidłowości stwierdzono w 4 obiektach tj. 1 ośrodek wypoczynkowy, 1 zakład pracy, 1 targowisko,

1 obiekt kulturalno-widowiskowy. W 2 na 4 obiektów uzyskano poprawę stanu sanitarno - technicznego w obiektach użyteczności publicznej. W 2 obiektach decyzja administracyjna jest w trakcie realizacji.

Imprezy masowe

W roku 2022 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim wpłynęło 5 wniosków o wydanie opinii o niezbędnej wielkości sił i środków potrzebnych do zabezpieczenia imprezy masowej, zastrzeżeniach do stanu technicznego obiektu oraz o przewidywanych zagrożeniach związanych z organizacją imprezy masowej. Wszystkie wnioski dotyczyły organizacji imprez artystyczno-rozrywkowych. Dokonana przez organ weryfikacja złożonych wniosków pozwoliła wydać pozytywne opinie w zakresie dopuszczalności realizacji wszystkich zgłoszonych imprez w zgodzie z wymaganiami sanitarno-higienicznymi. W przypadku 4 imprez były to wydarzenia cykliczne organizowane w obiektach stałych (stadion MOSiR w Nowym Mieście Lubawskim, amfiteatr w Biskupcu (2), Góra Zamkowa w Kurzętniku). Impreza masowa (dożynki gminno-powiatowe) została zorganizowana na terenie boiska sportowego w Skarlinie.

Wnioski

Stan sanitarno-techniczny obiektów ulega sukcesywnej poprawie, a nowo powstałe obiekty w pełni odpowiadają obowiązującym przepisom sanitarnym. W 2022 roku w dalszym ciągu położono nacisk na egzekwowanie poprawności wykonywaniu usług w w/w obiektach, a w szczególności na postępowanie z narzędziami jednorazowego oraz wielorazowego użytku, przeprowadzanie właściwej dezynfekcji i sterylizacji tych narzędzi z uwagi na ryzyko przeniesienia zakażeń i chorób zakaźnych w coraz bardziej rozwijającej się branży beauty. Nadzór nad bezpieczeństwem ciągłości dostaw wody do picia o odpowiedniej jakości prowadzony był zgodnie z ustalonym harmonogramem oraz wynikał z bieżących potrzeb. Duże znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wody oraz ciągłości dostaw ma rozpoczęta budowa nowej stacji uzdatniania wody w Nowym Mieście Lubawskim oraz modernizacja stacji uzdatniania wody w Łąkorcu.

c. Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

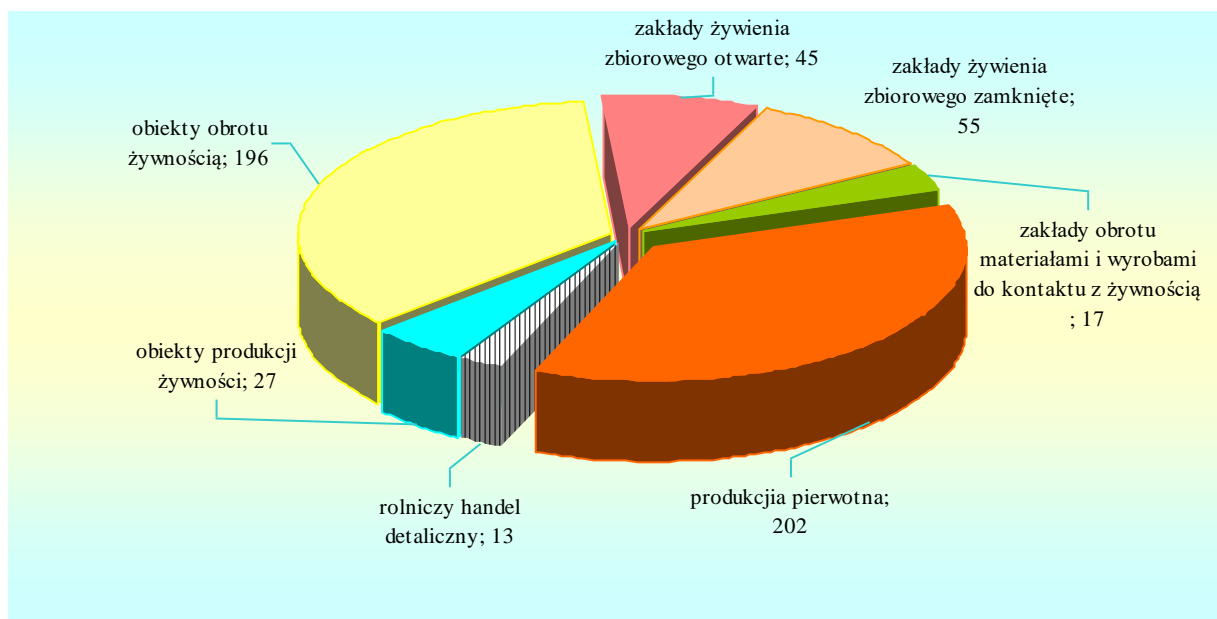
Bezpieczeństwo żywności to podstawowy priorytet i oczekiwania konsumentów w stosunku do nabywanej i spożywanej żywności. Bezpieczna dla zdrowia i życia żywność musi odpowiadać warunkom zdrowotnym (w jakich jest ona przetwarzana, produkowana, magazynowana i sprzedawana) określonym w obowiązujących przepisach prawnych. Za jakość zdrowotną żywności odpowiada przedsiębiorca, który ją produkuje, magazynuje i wprowadza do obrotu.

Kontrole przeprowadzone w 2022 r. wykazały, iż sytuacja sanitarno-higieniczna kontrolowanych obiektów uległa zmianie. Obserwuje się tendencję likwidacji małych sklepików wiejskich, w miejscowościach gdzie powstały markety. W większości kontrolowanych obiektach wdrożono systemy zapewniające bezpieczeństwo żywności.

1. Stan sanitarny nadzorowanych zakładów

Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku wg ewidencji na dzień 31.12.2022 r. nadzorowała **555** obiektów żywnościowo-żywnieniowych wraz z obiektami obrotu przedmiotami użytku (2017 r. - 444, 2018 r. – 447, 2019 r. – 495, 2020 r. -538, 2021 r. - 544). Wzrost liczby zarejestrowanych obiektów w ostatnich latach wynika m.in. z objęcia nadzorem producentów: zbóż, warzyw, owoców itp., czyli tzw. produkcji pierwotnej.

Rys. 1. Grupy obiektów żywnościowo-żywnieniowych wg ewidencji na dzień 31.12.2022 r. wg ich liczebności.

Podział na poszczególne grupy obiektów:

- Obiekty produkcji żywności (27), w tym: piekarnie (3), ciastkarnie (1), wytwórnie makaronów (1), zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego (2), automaty do lodów (6), wytwórnia lodów (1), wytwórnie naturalnych wód mineralnych (1), inne wytwórnie żywności m. in. kwaszarnie, zakłady produkcji surówek (12);
- Obiekty obrotu żywnością, w tym sklepy i hurtownie, kioski spożywcze (196);
- Zakłady żywienia zbiorowego otwarte, t.j. restauracje, małe gastronomie (45);
- Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte, w tym stołówki szkolne, przedszkolne, w żłobkach, w domach wczasowych, na koloniach, półkoloniach, obozy (55);
- Produkcja pierwotna i sprzedaż bezpośrednia m. in. ziemniaków, wiśni, malin, jabłek, truskawek, zbóż (202);
- Rolniczy handel detaliczny, w tym: producenci syropu buraczanego, soków owocowych, suszu herbaty oraz pieczywa (13);
- Zakłady obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością (17);

W 165 obiektach objętych nadzorem w 2022 r. przeprowadzono 232 kontrole sanitarne w tym:

- 129 kontroli kompleksowych (obejmujące pełen zakres działalności poprzez sprawdzenie stanu techniczno-sanitarnego zakładu, higieny produkcji, dystrybucji i sprzedaży oraz systemu zarządzania bezpieczeństwem żywności);
- 53 kontrole tematyczne oraz problemowe dotyczące m. in.: kontroli warunków higieniczno-sanitarnych produkcji żywności przez podmioty prowadzące produkcję pierwotną i rolniczy handel detaliczny, monitoring jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, przestrzeganie wymagań dotyczących znakowania, prezentacji i reklamy żywności wzbogaconej, suplementów diety i żywność specjalnego przeznaczenia żywieniowego, egzekwowanie obowiązków wdrażania dobrej praktyki produkcyjnej materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, egzekwowanie deklaracji zgodności na wyroby ceramiczne, weryfikacja znakowania środków spożywczych wyprodukowanych przez przedsiębiorców z nadzorowanego terenu w szczególności w zakresie alergenów i wartości odżywczej oraz kontrole związane z odbiorem nowych obiektów;
- 23 kontrole sprawdzające wykonanie zaleceń pokontrolnych;
- 27 kontroli interwencyjnych, które dotyczyły m.in. niebezpiecznych produktów spożywczych oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, a także działań na wniosek konsumentów.

W 2022 r. uchybienia higieniczno-sanitarne stwierdzono w 19 obiektach (w 2021 r. – 5, 2020 r. – 7, w 2019 r. - 17, w 2018 r. – 30).

W związku stwierdzonymi nieprawidłowościami na właścicieli zakładów wystawiono 21 decyzji, w tym 2 decyzje administracyjne nakazujące poprawę stanu higieniczno-sanitarnego.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w zakładach sektora spożywczego:

a) obrotu żywnością: zły stan techniczny pomieszczeń i urządzeń, sprzedaż środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości i terminu przydatności do spożycia, brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, brudne pomieszczenia oraz urządzenia chłodnicze;

b) żywienia zbiorowego otwartego: zły stan techniczny pomieszczeń i urządzeń, brudne pomieszczenia oraz urządzenia, środki spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia.

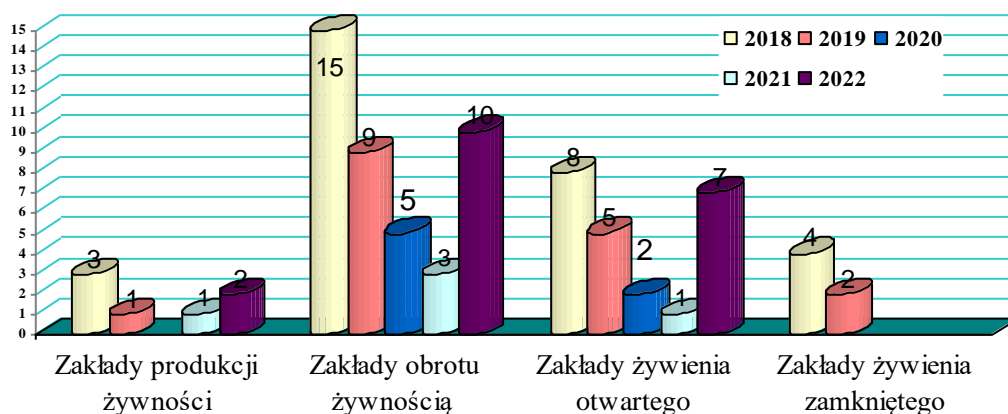
Podczas kontroli sanitarnych w 2022 r. nałożono 11 mandatów karnych na sumę 3200 zł (w 2021 r. nałożono 2/1000 zł, 2020 r. nałożono 2/800 zł, 2019 r. nałożono 2/2000 zł, 2018 r. nałożono 17/5200 zł), w tym:

a) obrotu żywnością

- 4 mandaty na sumę 800 zł, za brak higieny sprzedaży, środki spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości i terminu przydatności do spożycia, brak segregacji w urządzeniach chłodniczych;

b) zakłady żywienia zbiorowego otwartego

- 7 mandatów na sumę 2400 zł, za brak higieny produkcji, środki spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia, brak segregacji w urządzeniach chłodniczych;

Rys. 2. Rozkład kontroli kwestionowanych w obiektach w latach 2018 - 2022 r.

W 2022 roku wydano łącznie **106** decyzji (merytorycznych i płatniczych), w tym:

- 21 decyzji administracyjnych na podstawie protokołów o naruszeniu przepisów sanitarnych, w stosunku do podmiotów naruszających obowiązujące przepisy, w tym: decyzje administracyjne nakazujące w określonym terminie poprawę stanu sanitarno-technicznego oraz decyzje o umorzeniu postępowania po wykonaniu zaleceń,
- 17 decyzji zatwierdzających obiekty do prowadzenia działalności w określonym zakresie, decyzje wydane na wnioski stron o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS,
- 19 decyzji o wykreśleniu zakładu z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- 5 inne decyzje (rozszerzenie działalności)
- 44 decyzji płatniczych w przypadku kontroli z naruszeniem przepisów na łączną kwotę 3788 zł.

2. Priorytety działań sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku w 2022 r.

• Ocena jakości zdrowotnej i bezpieczeństwa żywności

W 2022 r. w ramach Urzędowej Kontroli Żywności i monitoringu pobrano do badań laboratoryjnych 156 próbek żywności. Pobrana żywność to m.in.: mięso i przetwory mięsne, drób i produkty drobiarskie, ryby i ich przetwory, przetwory mleczne, przetwory zbożowo-mączne, wyroby cukiernicze i ciastkarskie, warzywa i owoce, wody mineralne, koncentraty spożywcze, wyroby garmażeryjne, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz suplementy diety.

Produkty spożywcze w zależności ich rodzaju pobrano w różnych kierunkach m.in. na obecność drobnoustrojów chorobotwórczych, zawartość substancji dodatkowych, zanieczyszczenie azotanami, pestycydami i metalami ciężkimi, obecność mikotoksyn, jakość organoleptyczną jak również oceniono znakowanie. Pobrano do badań żywność lokalnych producentów m.in. ciastkarni, automaty lodowe, wytwórni wód mineralnych oraz producentów pierwotnych.

W 2022 r. kwestionowano 6 próbek środków spożywczych. W 5 próbkach pobranych u producenta stwierdzono ponadnormatywną ilość bakterii z grupy Enterobacteriaceae. Najprawdopodobniej przyczyną zanieczyszczenia było nieprzestrzeganie zasad higieny przy produkcji żywności. Właściciel po przeprowadzonej dezynfekcji całego zakładu oraz przeprowadzonych badań właścicielskich, wznowił produkcję.

W 1 próbce stwierdzono przekroczenie poziomu akrylamidu w odniesieniu do poziomu dopuszczonego w obowiązujących przepisach.

- **Działania w ramach systemu RASFF**

Ważnym zadaniem realizowanym przez cały 2022 rok były działania w ramach systemu RASFF. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Spożywczych i Środkach Żywnienia Zwierząt (RASFF) został utworzony przez Komisję Europejską w celu szybkiej wymiany informacji o ryzyku związanym z niebezpiecznymi produktami spożywczymi, które nie spełniają wymagań bezpieczeństwa lub, które są nieprawidłowo oznakowane, stwarzając ryzyko dla konsumentów. W 2022 r. na terenie powiatu nowomiejskiego w ramach funkcjonowania systemu RASFF podejmowano działania w stosunku do **25** powiadomień przekazanych przez Wojewódzki Punkt Kontaktowy oraz we współpracy z innymi jednostkami PIS.

W związku z tymi powiadomieniami:

- przeprowadzono 21 kontroli w 16 obiektach,
- uzyskano 27 informacji telefonicznych, e-mailem.

Podobnie jak w roku ubiegłym najbardziej sprawne wycofywanie zakwestionowanych produktów, które były przedmiotem zawiadomień RASFF odbywało się w marketach. Kierownicy sklepów otrzymywali zwykle z centrów dystrybucyjnych zawiadomienia nakazujące wycofanie i zabezpieczenie kwestionowanych partii produktów. W trakcie kontroli przedstawiali stosowne dokumenty o ich wycofaniu.

Zawiadomienia konkretnych partii produktów m. in. dotyczyły:

Produktów żywnościowych:

- dot. stwierdzenia obecności ciała obcego (interwencja konsumenta) w produkcie pn.: „Herbatka owocowa z ekstraktem z owoców” po 8 miesiącu, 200 g, Humana, data minimalnej trwałości: BBD: 29.11.2023, data produkcji PD: 29.11.2021 20:16, nr partii: 73033 C56,
- dot. „Pieczywo chrupkie żytnio-kukurydziane z dodatkiem mąki pszennej graham, ekstrudowane Vit Morning”, nr partii: 08.2023/07PW3DW3, data minimalnej trwałości: 08.2023, zakwestionowanego z uwagi na stwierdzenie akryloamidu w ilości 911 µg/kg,
- dot. stwierdzenia akryloamidu w ilości 784 µg/kg w próbce pn. „Pieczywo chrupkie żytnie ekstrudowane Vit Morning”, numer partii: 07.2023/08AM3OV3, data minimalnej trwałości: 07.2023, masa netto:100g,
- dot. sera pleśniowego z mleka koziego pn. President Sainte Maure Cherve 200 g, zakwestionowanego ze względu na możliwą obecność metalowych ciał obcych, numer partii: 227DD0567, 227DD05192,

234EC0568, 241AD05192, 241DA05174 i data minimalnej trwałości: 09.10.2022, 17.10.2022, 20.10.2022,

- dot. wykrycia obecności Salmonella spp. w 25g, w 3 z 5 próbek filetów z piersi kurczaka kl. A, nr partii R 61297, termin przydatności do spożycia: 19.08.2022 r.,
- dotyczącego stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A ($29,31 \pm 8,79$ $\mu\text{g/kg}$) w próbce produktu pn. „Rodzynki sułtańskie”: masa netto: 400 g, najlepiej spożyć przed końcem: 04.2023, nr partii: 12:53 10J1 0002364752, kraj pochodzenia: Turcja,
- dot. produktu pn. „Marchew”, nr partii: 22.05, kraj pochodzenia: Polska, zakwestionowanego z uwagi na przekroczony najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości pestycydu – linuronu ($0,057 \pm 0,029$ mg/kg),
- dot. wykrycia Listeria monocytogenes w 25g w 1 z 5 próbek w produkcie „Schab wieprzowy po węgiersku” o numerze partii 3/1/22, wyprodukowanym w dniu 19.01.2022 r., termin przydatności do spożycia do 02.02.2022 r.,
- dot. wykrycia Listeria monocytogenes w 25g w 5 z 5 próbek w produkcie „Bydgoska polska wędzona” o numerze partii 7/1/22 wyprodukowanej w dniu 19.01.2022 r., termin przydatności do spożycia do dnia 01.02.2022 r.,

Materiały do kontaktu z żywnością

- dot. stwierdzenia migracji ołowiu (średnia zawartość Pb w badanej próbce – $4,42 \pm 0,97$ mg/wyrób) i kadmu (średnia zawartość Cd w badanej próbce – $0,53 \pm 0,15$ mg/wyrób) w produkcie pn.: „Zestaw szklanek świątecznych, 2 szt.”, kod kreskowy 5904292755363, wyprodukowane w Chinach,
- dot. powiadomienia alarmowego w sprawie stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu migracji 4,4’ diaminodifenylometanu (4,4’ MDA), aniliny oraz sumy migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych w wyrobie pn. Szczypce uniwersalne 23 cm, numer partii: 372366AS.

• Działania związane z sygnałami konsumentów

Działania podejmowano we wszystkich przypadkach gdy konsumenci zwracali się z prośbą o interwencję w sprawie niewłaściwej jakości środków spożywczych oraz niewłaściwego stanu sanitarnego zakładu. Ogółem do Powiatowej Stacji wpłynęło 6 wniosków o podjęcie interwencji.

W szczególności dotyczyły one:

a) niewłaściwej jakości środków spożywczych:

- nabiału oraz wyrobów cukierniczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości;
- mięsa i przetworów mięsnych nieświeżych;
- ciała obcego w kapuście kiszzonej;

- ciasta z pleśnią.

Przeprowadzono kontrolę obiektów, nie stwierdzono nieprawidłowości.

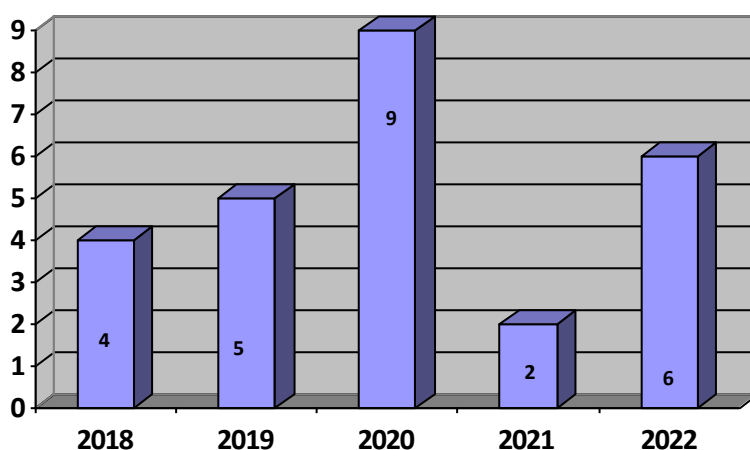
b) stanu higieniczno-sanitarnego zakładów:

- przechowywanie żywności w anty-sanitarnych warunkach (na zewnątrz budynku, porozrywane opakowania zbiorcze), przeprowadzono kontrolę, nałożono mandat karny 200 zł

c) nielegalna produkcja:

- usługi cateringowej, brak warunków produkcji. Przeprowadzono rozpoznanie, nie stwierdzono usługowej produkcji;

- wędzarni na tyłach sklepu. Przeprowadzono rozpoznanie, nie stwierdzono usługowej produkcji.

rys. 4. Sygnały konsumentów w latach 2018 - 2022 r.

- **Obrót grzybami świeżymi, suszonymi i przetworami.**

W 2022 r. okoliczne lasy obfitowały w grzyby, w związku tym było duże zainteresowanie poradnictwem w zakresie gatunków grzybów zbieranych przez mieszkańców. Grzyboznawca udzielał licznych porad dotyczących głównie grzybów świeżych.

W szkole podstawowej zorganizowano wystawę grzybów, w której uczestniczyło około 160 uczniów klas I – VIII.

- **Nadzór nad produkcją pierwotną oraz rolniczym handlem detalicznym**

W 2022 r. kontynuowano działania zmierzające do wyegzekwowania właściwych warunków sanitarno-higienicznych produkcji pierwotnej (gospodarstw rolnych, plantatorów owoców). W ramach realizacji porozumienia w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa,

Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego, przeprowadzono wspólnie 2 kontrole z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Kontrolowano gospodarstwo zajmujące się m.in. uprawą truskawek oraz borówki amerykańskiej. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości higienicznych. Na terenie powiatu nowomiejskiego przeważają małe uprawy, gdzie zbiorem zajmują się właściciele gospodarstw i ich rodziny. Sporadycznie zatrudniani są pracownicy sezonowi. Na polach oddalonych od miejsca zamieszkania ustawiane są przenośne toalety z wodą.

- **Zatrucia pokarmowe**

W 2022 r. nie wystąpiło ognisko zatrucia pokarmowego.

- **Egzekwowanie warunków techniczno-sanitarnych w obiektach zgłoszonych do odbioru.**

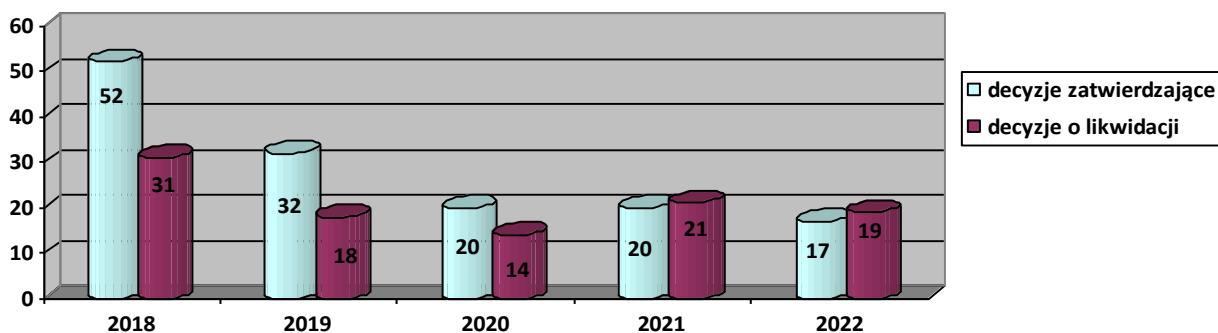
Podmioty sektora spożywczego mogą rozpoczynać działalność po zatwierdzeniu przez właściwego ze względu na siedzibę zakładu Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Pozwala to na przeprowadzenie oceny czy zakład spełnia warunki sanitarno-higieniczne jeszcze przed jego uruchomieniem.

W 2022 roku wydano **17** decyzji o zatwierdzeniu zakładu i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Działalność definitywnie zakończyło **19** zakładów spożywczych, m. in. restauracje, sklepy spożywcze oraz małe gastronomie.

W ubiegłym roku wydano 6 opinii sanitarnych dotyczących spełnienia warunków sanitarnych przez środki transportu przeznaczone do przewozu żywności.

Najczęściej zły stan higieniczny w zakładach żywnościowo-żywnościowych był wynikiem niedostatecznej wiedzy sanitarnej personelu.

rys. 5. Rozkład decyzji zatwierdzających oraz decyzji likwidacji obiektów w latach 2018 - 2022 r.

- **Współpraca z innymi instytucjami i organami:**

Realizacja współpracy z Inspekcją Weterynaryjną

W związku z zagrożeniem wynikającym z rozprzestrzeniania się na terytorium Polski afrykańskiego pomoru świń i dzików (ASF) podjęto czynności kontrolne z udziałem Przedstawiciela Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie nielegalnej sprzedaży mięsa wieprzowego i jego przetworów, a także dziczyzny i produktów z niej otrzymywanych.

Dwukrotnie przekazano aktualną listę zakładów zgodnie z § 4 ust. 1, 3, 9 „Porozumienia Ramowego z dnia 29.10.2018 r. zawartego pomiędzy Warmińsko-Mazurskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Olsztynie i Warmińsko-Mazurskim Wojewódzkim Lekarzem Weterynarii w Olsztynie o współpracy i współdziałaniu organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej i organów Inspekcji Weterynaryjnej”.

Realizacja współpracy z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa

Przeprowadzono dwie kontrole wspólnie z PIORiN Oddział w Nowym Mieście Lubawskim, które dotyczyły produkcji pierwotnej tj. warunków higieniczno-sanitarnych produkcji żywności. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wnioski

Sytuacja sanitarno-higieniczna kontrolowanych obiektów w stosunku do roku 2021 uległa nieznacznemu pogorszeniu. Nałożono więcej mandatów za nieprzestrzeganie reżimu sanitarnego tj. brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, żywność po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia oraz za brudne pomieszczenia, urządzenia i sprzęt produkcyjny. Również stan sanitarno-techniczny obiektów nie zawsze był zgodny z wymaganiami, co skutkowało wystawieniem większej ilości decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarnego oraz decyzji płatniczych.

Zwiększyła się liczba wniosków konsumentów o interwencję w sprawie jakości środków spożywczych oraz stanu higienicznego zakładów.

W roku 2022 nie notowano zatruc pokarmowych. Natomiast w poprzednim roku wystąpiło 1 ognisko zatrucia pokarmowego w gospodarstwie domowym.

W ramach funkcjonowania systemu RASFF w stosunku do roku 2021 wpłynęło więcej powiadomień. W większości dotyczyły one środków spożywczych.

d. Higiena Pracy

Higiena Pracy sprawuje nadzór nad warunkami pracy, polegający między innymi na ocenie warunków pracy i identyfikacji zagrożeń występujących na stanowiskach pracy w celu zminimalizowania niekorzystnego wpływu czynników szkodliwych w środowisku pracy na zdrowie pracujących oraz prewencji chorób zawodowych.

Bieżący nadzór nad środowiskiem pracy związany był z egzekwowaniem od pracodawców obowiązków wynikających z krajowych i wspólnotowych aktów prawnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym głównie Działu X Kodeksu pracy, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz ustawy o produktach biobójczych, a także przepisów przeciwepidemicznych.

Ogólna charakterystyka środowiska pracy nadzorowanego terenu.

W 2022 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim znajdowało się 168 zakładów pracy, w których zatrudnionych było 4490 pracowników.

Struktura zakładów uwzględniająca wielkość zatrudnienia od lat utrzymuje się na tym samym poziomie tj. 88 % to zakłady zatrudniające do 50 osób, a około 2 % stanowią zakłady zatrudniające powyżej 250 osób (3 zakłady).

Profil działalności gospodarczej w powiecie nowomiejskim jest zbliżony do profilu przemysłu województwa warmińsko-mazurskiego. Dominują zakłady przemysłu drzewnego i meblarskiego (20 % wszystkich zakładów objętych nadzorem), zakłady obróbki metalowej (9 %), zakłady produkcji spożywczej (7 %), zakłady rolne (7 %).

Analiza wielkości zatrudnienia według ilości osób pracujących w zakładach wykazała, że najwięcej osób zatrudnionych jest w przemyśle drzewnym i meblarskim (PKD 16 i PKD 31), stanowi to 47 % zatrudnionych.

Działalność kontrolna

Rok 2022 był kolejnym rokiem trwającej epidemii Covid-19. Szczyt zachorowań przypadł na styczeń i luty, w pierwszej kolejności prowadzono działania przeciwepidemiczne. Ogółem przeprowadzono 63 kontrole środowiska pracy w 47 zakładach pracy oraz wydano 20 decyzji merytorycznych, w tym:

- 7 decyzji w zakresie przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy (natężenie hałasu, natężenie drgań mechanicznych, stężenie pyłów, stężenie substancji chemicznych)
- 5 decyzji w zakresie obniżenia do obowiązujących norm stężeń i natężeń czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy (natężenie hałasu, natężenie drgań mechanicznych, stężenie pyłów)
- 3 decyzje w zakresie czynników rakotwórczych (założenie rejestrów pracowników narażonych)
- 9 decyzji w zakresie doprowadzenia do należytego stanu sanitarnego pomieszczeń higienicznosanitarnych,

Zakłady o szczególnym zagrożeniu zawodowym

Do tej grupy zalicza się zakłady, w których wartości zmierzonych stężeń i natężeń czynników szkodliwych przekraczają pięciokrotnie najwyższe dopuszczalne stężenia/natężenia oraz zakłady, w których występują czynniki rakotwórcze.

W powiecie nowomiejskim w 2022 roku nie odnotowano zakładów pracy, w których wartości zmierzonych stężeń i natężeń czynników szkodliwych przekraczały pięciokrotnie najwyższe dopuszczalne stężenia/natężenia.

Czynniki rakotwórcze występują w 32 zakładach pracy tj: 29 zakładów, w których obrabiane jest drewno (produkcja parkietu, mebli) i narażonych na działanie czynnika rakotwórczego jest 439 pracowników. Wyniki pomiarów stężenia pyłu drewna na stanowiskach pracy nie wykazują jednak przekroczenia dopuszczalnej normy. Pozostałe 3 zakłady, w których występuje narażenie na czynnik rakotwórczy to: Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim (promieniowanie jonizujące, 4 osoby narażone), Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Mieście Lubawskim (benzen, 32 osoby pozostające w kontakcie z czynnikiem) oraz 1 zakład produkujący tworzywa sztuczne (formaldehyd, 81 pracowników pozostaje w kontakcie z czynnikiem).

Substancje i mieszaniny chemiczne

W ramach nadzoru nad zakładami stosującymi substancje i mieszaniny chemiczne w działalności zawodowej (farby, rozpuszczalniki, kleje, itp.) przeprowadzono 30 kontroli. Przedsiębiorcy stosujący chemikalia to głównie branża drzewna, meblarska, metalowa, transport. Zwracano uwagę na posiadanie przez pracodawcę spisu używanych chemikaliów, obecność kart charakterystyki produktów i zapoznanie z ich treścią pracowników,

oznakowanie opakowań, dostępność instrukcji stanowiskowych. Odnotowano wyraźną poprawę w zakresie bezpiecznego stosowania chemikaliów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w w/w zakresie.

Przeprowadzono 2 kontrole producentów substancji chemicznej tj. etanolu. Nie stwierdzono uchybień.

Produkty biobójcze

W 2022 r. przeprowadzono 12 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych, czyli produktów zwalczających niepożądane organizmy. Skontrolowano 9 produktów należących do kategorii 1 – środki dezynfekujące oraz 14 produktów należących do kategorii 3 – zwalczanie szkodników. Wydano 1 decyzję dotyczącą wycofania z obrotu produktów nieposiadających pozwolenia na obrót produktem biobójczym (produkty do dezynfekcji toalet).

Kosmetyki

W ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi przeprowadzono 5 kontroli w obiektach handlowych. Kontrolowano przestrzeganie zakazu wprowadzania do obrotu produktów zawierających substancje zakazane rozporządzeniem Komisji Europejskiej z powodu uznania za rakotwórcze, mutagenne lub działające szkodliwie na rozrodczość m.in. pirytionianu cynku w szamponach przeciwłupieżowych, liliału (substancja zapachowa) w perfumach. Ponadto przeprowadzano kontrole pod kątem obecności ponadnormatywnej zawartości nadtlenu wodoru w produktach do wybielania zębów lub obecności konserwantów w lakierach do paznokci. Skontrolowano łącznie ponad 30 różnych produktów kosmetycznych, nie stwierdzono wystąpienia nieprawidłowości.

Czynniki biologiczne

Narażenie pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, czyli drobnoustroje, takie jak wirusy, bakterie, grzyby; występuje w 86 zakładach pracy, najwięcej osób narażonych jest zatrudnionych w przemyśle drzewnym (68%), w przemyśle spożywczym (10%) oraz w obiektach ochrony zdrowia (6%). Przeprowadzono 25 kontroli, w ocenie ryzyka zawodowego uwzględniono narażenie na w/w czynniki, nie stwierdzono naruszenia przepisów.

Środki zastępcze

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi nadzór nad wytwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych tzw. dopalaczy oraz monitoruje zatrucia spowodowane

substancjami psychoaktywnymi. W 2022 r. odnotowano 4 zdarzenia zatrucia/podejrzenia zatrucia wymagające interwencji medycznych zgłoszone przez Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim. Substancjami wywołującymi zatrucia były: amfetamina, marihuana, etanol. Zatruciom uległy osoby w wieku 14-17 lat.

Choroby zawodowe

W 2022 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej wpłynęły 4 zgłoszenia podejrzenia wystąpienia choroby zawodowej tj.: 1 borelioza u rolnika, 1 kontaktowe zapalenie skóry z podrażnienia u rolnika, 1 przewlekła choroba narządu głosu spowodowana nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: guzki głosowe twarde u nauczyciela, oraz 1 alergiczne kontaktowe zapalenie skóry u stolarza. Przeprowadzono 3 oceny narażenia zawodowego.

Nie wydano żadnej decyzji stwierdzającej lub nie stwierdzającej chorobę zawodową.

W toku pozostają zgłoszenia bieżące oraz 3 zgłoszenia z roku 2021 (tj. 1 podejrzenie alergicznego kontaktowego zapalenia skóry u rolnika, 1 podejrzenie przewlekłego obturacyjnego zapalenia oskrzeli u rolnika oraz 1 podejrzenie astmy oskrzelowej u rolnika). Długi okres rozstrzygnięcia spraw wynika z konieczności uzyskania przez pacjenta orzeczenia lekarskiego w jednostce orzeczniczej tj. Wojewódzkim Ośrodku Medycyny Pracy w Olsztynie. Epidemia Covid-19 dodatkowo znacznie wydłużyła czas oczekiwania na rozstrzygnięcie lekarskie.

W porównaniu z latami poprzednimi liczba zgłoszeń podejrzenia wystąpienia choroby zawodowej utrzymuje się na podobnym poziomie.

Wnioski

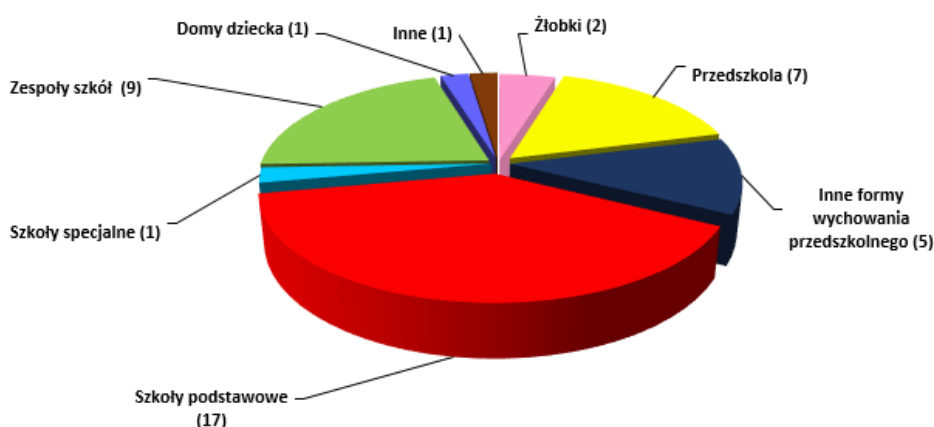
Stan sanitarny większości kontrolowanych zakładów pracy uznać można za zadowalający. Nie stwierdzono rażących zaniedbań stanu sanitarno-technicznego. Pracodawcy zgodnie z zaleceniami Państwowej Inspekcji Sanitarnej systematycznie poprawiają warunki sanitarne w pomieszczeniach pracy i pomieszczeniach higienicznosanitarnych. Prowadzone działania profilaktyczne Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakładach pracy polegające na kontroli przeprowadzania badań i pomiarów środowiska pracy, żądania wyposażania pracowników w środki ochrony indywidualnej, kontroli badań profilaktycznych pracowników, wydawaniu decyzji dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, przynoszą efekty w postaci braku zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych spowodowanych czynnikami szkodliwymi w środowisku pracy.

e. Higiena Dzieci i Młodzieży

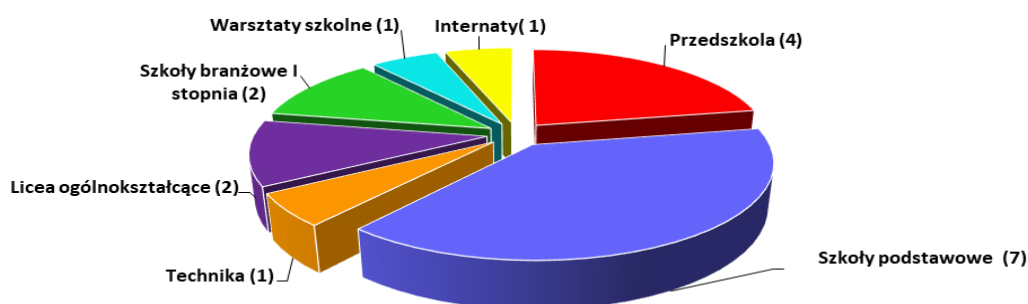
W roku 2022 ewidencją objęte było 43 placówki oświatowo-wychowawcze, identycznie jak w roku 2021. Na terenie powiatu nowomiejskiego w ubiegłym roku funkcjonowały 32 placówki wypoczynku letniego i 7 placówek wypoczynku zimowego.

W minionym roku skontrolowano 19 placówek stałych oraz 24 turnusy wypoczynku letniego dzieci i młodzieży. W 2022 roku przeprowadzono łącznie 53 kontrole, wydano 8 decyzji merytorycznych, w tym 3 decyzje zmieniające oraz 5 decyzji płatniczych.

Zakres większości kontroli przeprowadzonych w nadzorowanych placówkach obejmował ocenę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w stosunku do kontrolowanych pomieszczeń i używanego w nich sprzętu oraz utrzymania należytego stanu sanitarno-higienicznego nieruchomości, ocenę przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Rys. 1. Placówki oświatowo-wychowawcze według ewidencji na dzień 31.12.2022 r.

Rys. 2. Placówki funkcjonujące w zespołach szkół według ewidencji na dzień 31.12.2022 r.

Stan sanitarno-techniczny obiektów

Spośród skontrolowanych placówek oświatowo-wychowawczych 3 z nich znajdowały się w niewłaściwym stanie sanitarno-technicznym. Nieprawidłowości dotyczyły *Zespołu Szkół im. Cypriana Kamila Norwida w Nowym Mieście Lubawskim* (zły stan techniczny sztucznej nawierzchni boiska wielofunkcyjnego), *Szkoły Podstawowej w Mrocznie* (zły stan techniczny sztucznej nawierzchni boiska wielofunkcyjnego, uszkodzone krzesła na trybunach na boisku wielofunkcyjnym oraz na boisku trawiastym, uszkodzone zadaszenia trybun na boisku trawiastym, zły stan techniczny urządzeń na placu zabaw, w części pomieszczeń szkolnych uszkodzone oprawy oświetleniowe lub ich brak) oraz *Szkoły Podstawowej w Boleszynie* (zły stan techniczny urządzeń na placu zabaw oraz niestabilna bramka do piłki nożnej na boisku szkolnym). Celem wyegzekwowania należytego stanu sanitarno-technicznego w ww. szkołach wszczęto postępowania administracyjne w stosunku do organów prowadzących, tj. samorządów lokalnych.

Na poprawę warunków w nadzorowanych placówkach stałych toczyło się 14 postępowań administracyjnych, w tym 9 z lat ubiegłych. W roku 2022 zdołano wyegzekwować poprawę warunków nauczania i wychowania w 6 placówkach, w tym 5 postępowań było wszczętych w latach ubiegłych.

Za bezpieczne i higieniczne warunki nauki, wychowania i opieki, a także wykonywanie remontów obiektów szkolnych i zadań inwestycyjnych w tym zakresie odpowiada według przepisów prawa oświatowego organ prowadzący.

Ze względu na mocno ograniczoną pomoc finansową ze strony samorządów, w placówkach oświatowych nie przeprowadzono w 2022 r. koniecznych remontów i modernizacji, co skutkowało niewykonaniem decyzji z lat poprzednich. W związku z brakiem poprawy warunków nauczania i wychowania wystawiono na wnioski stron 3 decyzje prolongujące terminy usunięcia nieprawidłowości w następujących placówkach:

- w *Zespole Szkolno Przedszkolnym w Szwarcenowie* decyzja prolongująca (czwarta z kolei) termin doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego ram okiennych od zewnętrznej strony sali gimnastycznej - *termin wykonania do 31 sierpnia 2023 r.*;
- w *Szkole Podstawowej w Ostrowitem* decyzja prolongująca (druga z kolei) termin doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego powłok malarskich ścian i sufitu oraz podłogi w sali rekreacyjno-zastępczej - *termin wykonania do 31 grudnia 2022 r. (decyzja wykonana)*;

- *w Szkole Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Biskupcu decyzja prolongująca termin* doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego: powłok malarskich ścian na korytarzach i w salach oddziału przedszkolnego oraz powłok malarskich ścian i sufitów w sali gimnastycznej i znajdującej się obok szatni dziewcząt - *termin wykonania decyzji do 31 sierpnia 2023 r.*

Rok 2023 będzie kolejnym rokiem, w którym prowadzone będą postępowania administracyjne z lat ubiegłych w 4 placówkach oświatowo-wychowawczych Gminy Biskupiec: w Zespole Szkół w Bielicach (decyzja z 2012 r.), w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Lipinkach (decyzja z 2017 r.), w Szkole Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Biskupcu (decyzja z 2019 r.) oraz w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Szwarcenowie (decyzja z 2019 r.).

Higiena procesu nauczania

Podczas nadzoru sanitarnego Państwowa Inspekcja Sanitarna oceniała również organizację higieny procesu nauczania. Zagadnienie to w roku sprawozdawczym miało być realizowane poprzez ocenę dostosowania umeblowania do wymagań ergonomii, analizę tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych oraz zapewnienie właściwego oświetlenia elektrycznego.

Rozkład zajęć lekcyjnych

Ocenę rozkładu zajęć lekcyjnych z punktu widzenia wymogów higieny procesów nauczania przeprowadzono w dwóch szkołach podstawowych gminy Grodziczno, tj. w Boleszynie i w Mrocznie. W trakcie analizy rozkładu zajęć oceniono równomierność rozłożenia zajęć lekcyjnych, stałość godzin rozpoczynania zajęć lekcyjnych oraz długość przerw międzylekcyjnych w 11 oddziałach ww. szkół. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Stanowisko pracy ucznia

Ocenę dostosowania umeblowania do wymagań ergonomii przeprowadzono w Szkole Podstawowej im. ks. Kazimierza Wróblewskiego w Gwiździnach. Podczas przeprowadzonej oceny zwracano uwagę na odpowiednie dostosowanie parametrów funkcjonalnych mebli do wzrostu dzieci, jak i na oznakowanie mebli, odpowiednie zestawienie stolików i krzeseł oraz ich stan techniczny i posiadanie przez nie certyfikatu.

Analizie poddano 57 stanowiska uczniów w 6 oddziałach. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W ramach profilaktyki wad postawy uczniów przeprowadzono badania ich obciążenia plecakami/tornistrami oraz oceniano miejsca do przechowywania podręczników i przyborów

szkolnych. Ważenie tornistrów przeprowadzono w dwóch szkołach podstawowych, w 19 oddziałach. W badaniu brało udział 373 uczniów. Pomiary wykazały, że zbyt ciężki plecak nosiło 72 uczniów, co stanowi około 19% wszystkich dzieci poddanych ocenie. Wszystkie skontrolowane szkoły zapewniają uczniom indywidualne szafki na korytarzach bądź indywidualne półki czy szuflady w salach lekcyjnych lub wydzielone miejsca w regałach klasowych. Na uwagę zasługuje fakt, iż starsi uczniowie niechętnie pozostawiają swoje rzeczy w szkole, nawet gdy mają zapewnioną indywidualną szafkę.

Oświetlenie

W roku 2022 r. nadal toczyło się postępowanie administracyjne w stosunku do Zespołu Szkół w Bielicach w zakresie zapewnienia prawidłowego oświetlenia elektrycznego w pomieszczeniach szkolnych (decyzja PPIS od 2012 r.).

W roku sprawozdawczym pracownicy Laboratorium Badań Środowiskowych i Epidemiologiczno-Klinicznych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Iławie na zlecenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim przeprowadzili pomiary natężenia oświetlenia sztucznego w pięciu szkołach podstawowych: w Nowym Mieście Lubawskim (Szkoła Podstawowa Nr 3), w Radomnie, w Zajączkowie, w Brzoziu Lubawskim oraz w Marzęcicach. Na podstawie otrzymanych wyników badań stwierdzono nieprawidłowości w natężeniu oświetlenia we wszystkich ww. placówkach. Na Szkołę Podstawową im. Filomatów Nowomiejskich Nr 3 w Nowym Mieście Lubawskim oraz Szkołę Podstawową w Radomnie nałożono decyzje administracyjne obligujące do zapewnienia właściwego oświetlenia elektrycznego w pomieszczeniach szkolnych. Na pozostałe trzy placówki decyzje administracyjne nakazujące zapewnienie właściwego oświetlenia elektrycznego w salach lekcyjnych zostały nałożone w styczniu 2023 roku.

Sezonowe placówki wypoczynku dzieci i młodzieży

Na terenie powiatu nowomiejskiego w roku 2022 zorganizowano dla dzieci i młodzieży 32 turnusy letniego wypoczynku oraz 7 turnusów zimowego wypoczynku.

Rok 2022 rozpoczął się w trakcie trwania piątej fali pandemii koronawirusa. Szczyt zachorowań przypadł na styczeń i luty, tj. miesiące ferii zimowych. W związku z powyższym nie zrealizowano kontroli wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży.

W trakcie wakacji letnich skontrolowano 24 turnusy wypoczynku letniego, na których odpoczywało 972 dzieci. Stwierdzone nieprawidłowości były usuwane na bieżąco, w trakcie kontroli.

Turnusy letniego wypoczynku wyjazdowe odbyły się w 2022 r. podobnie jak w latach ubiegłych w następujących obiektach: w Ośrodku Wypoczynkowym „HARTEK” w Ostaszewie, w bazie obozowej Hufca Związku Harcerstwa Polskiego Nowe Miasto Lubawskie w Gaju, w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Nowym Mieście Lubawskim oraz w Kaczym Bagnie. W ubiegłym odbyły się też 3 turnusy wypoczynku w formie półkolonii w Stajni Okser w Szafarni.

Wnioski

Rok 2022 był kolejnym rokiem stanu epidemii COVID-19, który obowiązywał od 20 marca 2020 r. Natomiast od 16 maja 2022 r. został wprowadzony stan zagrożenia epidemicznego.

Na początku roku 2022 r. w szkołach obowiązywała nauka stacjonarna. W przypadku wystąpienia w placówce oświatowej zakażenia SARS-CoV-2 u uczniów, przedszkolaków, czy pracowników, na wniosek dyrektorów PIS wydawał opinie dotyczące zmiany trybu nauczania (działania ze stacjonarnego na hybrydowy bądź całkowicie zdalny). Ze względu na dużą liczbę zakażeń od 27 stycznia do 20 lutego 2022 r. uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych oraz wszystkich klas szkół ponadpodstawowych kształcili się w formie zdalnej. Przedszkolaki i uczniowie klas I-IV szkół podstawowych kontynuowali w tym czasie naukę w trybie stacjonarnym. Do 10 lutego 2022 roku zostało wydanych 45 opinii sanitarnych na zawieszenie zajęć w nadzorowanych placówkach oświatowo-wychowawczych. W 2021 r. wydanych było 172 opinii sanitarnych, a w 2020 r. 29 opinii.

W ubiegłym roku w znacznej większości skontrolowanych placówek zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży. Przeprowadzone czynności kontrolne w 3 szkołach wykazały nieprawidłowości natury technicznej, co skutkowało wszczęciem postępowania administracyjnego celem wyegzekwowania należytego stanu sanitarno-technicznego.

Stwierdza się konieczność terminowego realizowania nakazów decyzji administracyjnych PPIS w Nowym Mieście Lubawskim i większego zaangażowania organów prowadzących w zabezpieczenie odpowiedniej ilości środków finansowych z przeznaczeniem na prace remontowe, których dyrektorzy placówek oświatowo-wychowawczych nie są w stanie zrealizować we własnym zakresie. Wielokrotne prolongowanie nakazów decyzji administracyjnych dotyczących placówek w Gminie Biskupiec powoduje znaczne pogorszenie się w nich warunków sanitarno-higienicznych i technicznych.

IV. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Komórka organizacyjna Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej uczestniczy w procesie inwestycyjnym dokonując uzgodnień począwszy od projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, po uczestniczenie w odbiorach inwestycji. Działania te mają na celu ochronę środowiska i zdrowia ludzi oraz zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego powiatu. Zakres działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego określony w art. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2023r., poz. 338) pozostaje niezmienny od wielu lat.

Tabela 1. Zadania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

1.	Uzgadnianie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dokumentów wymagających przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
2.	Opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.
3.	Uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych
4.	Wydawanie opinii co do potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i co do ewentualnego zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko w odniesieniu do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.
5.	Uzgadnianie warunków realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przez właściwy organ.
6.	Uzgadnianie dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy, przebudowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych.
7.	Przeprowadzanie kontroli obiektów w trakcie realizacji oraz wizji lokalnych.
8.	Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

Opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin w zakresie wymagań sanitarnohigienicznych.

W 2022 roku zaopiniowano **20** dokumentacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz **1** studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Wszystkie dokumenty zaopiniowano pozytywnie, przy czym dla **10** dokumentów wydano opinie z uwagami. Wystosowano **2** pisma o uzupełnienie dokumentacji. Wzorem lat ubiegłych dominowały dokumentacje planistyczne dotyczące wyznaczenia na terenach rolnych zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług nieuciążliwych.

Przed przystąpieniem do opracowania ww. dokumentacji planistycznych, powiatowy inspektor wydaje opinię co do zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W roku 2022 wydano **13** opinii dla prognoz. W przypadku **2** postępowań ze względu na niewielki proponowany zakres zmian w stosunku do ustaleń przyjętego już dokumentu uzgodniono odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Łącznie zarejestrowano **36** spraw (36 w 2021 r., 53 w 2020 r.).

Ważniejsze projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uzgodnionych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim:

- „Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy rekreacji nad zatoką jeziora Partęczyny w obrębie Tereszewo, gmina Kurzętnik.” Pozytywnie zaopiniowano przeznaczenie Ośrodka Wypoczynkowego CEDROB nad Jeziorem Wielkie Partęczyny, obejmującego działki nr ewid. 595 i 596 o łącznej powierzchni około 1,45 ha na teren usług turystycznych i teren zieleni.
- „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Zajączkowo, gmina Grodziczno”. Przeznaczono fragment obrębu geodezyjnego Zajączkowo o powierzchni 56,62 ha (zwartej zabudowy wsi Zajączkowo) na tereny głównie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej. Wyznaczono także teren zabudowy usługowej i usług oświaty.

- „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Świniarc, gmina Grodziczno”. Przeznaczono fragment obrębu geodezyjnego Świniarc o powierzchni 163,22 ha na tereny głównie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej. Wyznaczono także teren zabudowy mieszkaniowej i/lub usługowej, tereny usług publicznych. Na terenach poza zwartą zabudową wyznaczone tereny rolne, tereny łąk, tereny lasów.
- „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowe Miasto Lubawskie w obrębie geodezyjnym Bagno. Przeznaczono fragment obrębu geodezyjnego Bagno o powierzchni 22,7 ha na tereny głównie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem zabudowy usługowej nieuciążliwej.
- „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowe Miasto Lubawskie w obrębie geodezyjnym Radomno”. Przeznaczono fragment obrębu geodezyjnego Radomno o powierzchni 4,6 ha na tereny głównie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Uzgodnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Zapisy art. 3 pkt 1a ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej obligują właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego do uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Z wnioskiem o uzgodnienie projektu decyzji o warunkach zabudowy zwrócono się 10 razy. Wszystkie postępowania prowadzone były na wniosek Wójta Gminy Biskupiec i wynikały przede wszystkim z ustalenia warunków zabudowy dla budynków mieszkalnych i usługowych zlokalizowanych w pobliżu cmentarzy. W 9 przypadkach pozytywnie uzgodniono dokumentację projektu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, przy czym dla 4 dokumentów wydano postanowienia z uwagami. W przypadku 1 wniosku wystosowano pismo o uzupełnienie dokumentacji, po którym postępowanie zostało umorzone przez Wójta Gminy.

Łącznie zarejestrowano 10 spraw (1 w 2021 r.).

Wydawanie opinii dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Istotną kwestią w działalności państwowej inspekcji sanitarnej jest wydawanie opinii dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Postępowanie prowadzone jest na wniosek wójta/burmistrza przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przez ww. organy. W przedmiotowym rozporządzeniu przedsięwzięcia podzielono na 2 grupy: (I grupa) mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i (II grupa) mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W przypadku I grupy raport jest obligatoryjny i na jego podstawie uzgadnia się warunki realizacji danego przedsięwzięcia lub wydaje się opinię negatywną. W przypadku II grupy opinia wydawana jest na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia i dotyczy konieczności lub braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

**Dla I grupy przedsięwzięć wydano 3 opinie sanitarne (5 w 2021 r., 6 w 2020 r.).
We wszystkich przypadkach uzgodniono warunki realizacji. Uzgodniono następujące inwestycje:**

- „Budowa trzech budynków inwentarskich do chowu brojlera kurzego wraz z niezbędną infrastrukturą na działce o nr ewid. gr. 321/9 obręb Mrocno, gmina Grodziczno, powiat nowomiejski, województwo warmińsko-mazurskie” (instalacja do chowu brojlera kurzego wraz z niezbędną infrastrukturą o obsadzie 141960 szt. (567,84 DJP).
- „Rozbudowa fermy o nowy budynek chowu trzody chlewnej wraz z infrastrukturą, na działce nr 207 obręb geodezyjny Gwiździny, gm. Nowe Miasto Lubawskie” (instalacja do tuczu trzody chlewnej o łącznej obsadzie 1684 szt. tuczników (235,8 DJP).
- „Budowa farmy fotowoltaicznej „Bagno1” o mocy do 65 MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą zlokalizowana na działkach ewidencyjnych nr 48/2 oraz 56/17 obręb Bagno, gm. Nowe Miasto Lubawskie.

Opinie pozytywne dla tuczu i chowu zwierząt wynikały z: położenia instalacji poza zwartą zabudową wsi i w znacznym oddaleniu od budynków mieszkalnych, zapewnienia wymaganego areалу użytków rolnych do zagospodarowania obornika i gnojowicy,

zastosowania wydajnej wentylacji w budynkach, zapewnienia wymaganej pojemności budowli rolniczych do magazynowania nawozów naturalnych w okresie zimowym, doświadczenia hodowców w produkcji zwierzęcej. Inwestycje stanowiły powiększenie istniejących instalacji, które wcześniej nie były przedmiotem skarg lokalnej ludności.

Opinia dla instalacji fotowoltaicznej dotyczyła budowy farmy fotowoltaicznej „Bagno1” o mocy do 65 MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą zlokalizowanej na działkach ewidencyjnych nr 48/2 oraz 56/17 obręb Bagno, gm. Nowe Miasto Lubawskie. W roku 2021 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Mieście Lubawskim dla przedmiotowej inwestycji wydał opinię negatywną, która wynikała z niewielkiej odległości zabudowań farmy od istniejących budynków mieszkalnych i protestów mieszkańców tych budynków. W 2022 r. zaproponowano inwestycję w nowym, zmienionym wariantcie polegającym na oddaleniu instalacji o 170 m od najbliższej istniejącej zabudowy mieszkaniowej. Nowy wariant usytuowania instalacji pozytywnie wpłynie na samopoczucie i życie mieszkańców, którzy dotychczas byli zaniepokojeni inwestycją. W zakresie ochrony krajobrazu, oddalenie instalacji sprawiło, że negatywne postrzeganie inwestycji przez obecnych mieszkańców wsi Bagno i Jamielnik ustało. W roku 2022 r. w związku z uzgadnianiem poprawionej wersji raportu do tutejszej stacji nie wpłynęły skargi mieszkańców ww. wsi. Duże farmy fotowoltaiczne to nowe zjawisko, a bufor odległości od istniejącej zabudowy w opinii PPIS jest wariantem najbardziej optymalnym. Teren obecnie wyłączony z zabudowy farmy będzie mógł być zagospodarowany zgodnie ze studium gminy, tj. pod zabudowę mieszkaniową, przy czym z uwagi na wiedzę ludności o sąsiedztwie farmy fotowoltaicznej, ewentualna decyzja o zamieszkaniu w sąsiedztwie farmy będzie miała charakter fakultatywny, determinowany swobodą oceny w zakresie spełnienia przez w/w teren oczekiwań ewentualnych inwestorów. W sposób merytoryczny i rzetelny w poprawionym raporcie odniesiono się również do zarzutów mieszkańców związanych m.in. z emisją pola elektromagnetycznego przez farmę oraz zakłóceń systemów łączności służb ratowniczych, sieci telefonii komórkowej, stacji radiowych i telewizyjnych.

Dla II grupy przedsięwzięć wydano **75** opinii sanitarnych (81 w 2021 r., 55 w 2020 r.), w tym dla **1** przedsięwzięcia stwierdzono obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

W roku 2022 r. dominowały wnioski związane z budową farm fotowoltaicznych. Karty informacyjne przedsięwzięcia sporządzane dla budowy farm fotowoltaicznych są dokumentami obszernymi, zawierającymi wiele analiz, w tym zazwyczaj akustyczną i krajobrazową. Pozwala to w większości zająć stanowisko w sprawie, bez konieczności

sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko. Raportu dla farm fotowoltaicznych żąda się w przypadku farm o dużej mocy i zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie dużych skupisk ludzi. W bieżącym roku dominowały instalacje fotowoltaiczne średniej wielkości (kilka, kilkanaście MW mocy), dla których nie było konieczność sporządzania dodatkowych prognoz środowiskowych. **Konieczność raportu o oddziaływaniu na środowisko wymagano dla budowy farmy fotowoltaicznej w obrębie Łąkorz o mocy do 250 MW, przewidzianej na obszarze do 208 ha. PPIS w Nowym Mieście Lubawskim w analizowanej sprawie stosując zasadę przezorności, w związku z dużym obszarem zabudowy elektrowni fotowoltaicznej oraz bardzo dużą bazą magazynów energii wyraził stanowisko o konieczności sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, który pozwoli na wydanie merytorycznej opinii w przedmiotowej sprawie. Farma fotowoltaiczna wyposażona w duże magazyny energii oprócz potencjalnego oddziaływania akustycznego, może w przypadku awarii instalacji stanowić źródło emisji zanieczyszczeń do wody, ziemi i powietrza.** W sprawach farm fotowoltaicznych zajęto 55 stanowisk. Pozostałymi przedsięwzięciami opiniowanym przez PPIS były inwestycje drogowe (13), sieci kanalizacyjne (3), stacje uzdatniania wody (2), chlewnia (1), zbiorniki na gaz płynny propan (1).

Ostatnie dwa lata to bardzo znaczący spadek wniosków związanych z budową obiektów inwentarskich. O ile do roku 2020 można uznać, że były to dominujące inwestycje w powiecie nowomiejskim, to obecnie są rzadkie. Obecna sytuacja geopolityczna samoistnie zahamowała rozwój gospodarstw hodowlanych. Dodatkowo pojawiły się choroby zwierząt: afrykański pomór świń i ptasia grypa.

W zakresie inwestycji drogowych dominują przebudowy dróg gminnych na odcinkach do kilku kilometrów. Gminy powiatu nowomiejskiego systematycznie modernizują drogi gruntowe do parametrów dróg twardych asfaltowych oraz wykonują remonty istniejących dróg twardych w celu wymiany warstwy ścieralnej, podbudowy, remontu przepustów i mostów. Wpłynął również wniosek Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie w sprawie wyrażenia opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przebudowy realizowanej obwodnicy Nowego Miasta Lubawskiego w ciągu drogi krajowej nr 15 w związku z osuwiskiem w km 8+700. Powstanie osuwiska w rejonie km 8+650 – 8+700 potwierdzały stwierdzone w lipcu 2020 roku szczeliny podłużne i poprzeczne na powierzchni budowanego nasypu. W ramach inwestycji prowadzone były prace związane z zabezpieczeniem osuwiska w pasie drogi w postaci

konstrukcji oporowych, materaca geosyntetycznego. Skarpy nasypu przed wodą opadową zabezpieczono bentomatą oraz geomatą przeciwoerozyjną.

Inne ważniejsze przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko opiniowane w bieżącym roku:

- „Budowa elektrowni fotowoltaicznej (PV Sędzice 1) (w tym także etapowo) wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną” na działce nr 29, 30, 34, 53/1, 52/6, 51/3, 58/2, 58/1, 72, 154, 28/1, obręb Sędzice. „Budowa elektrowni fotowoltaicznej (PV Sędzice 2) (w tym także etapowo) wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną” na działce nr 176/51, 182/1, 182/2, 182/3, 182/7, 92, 90/3, 188, obręb Sędzice. W ramach inwestycji planuje się usytuowanie elektrowni fotowoltaicznej o łącznej mocy do 37 MW na obszarze do 37 ha.
- Budowa elektrowni fotowoltaicznej (PV Sędzice 2) (w tym także etapowo) wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną” na działce nr 176/51, 182/1, 182/2, 182/3, 182/7, 92, 90/3, 188, obręb Sędzice. W ramach inwestycji planuje się usytuowanie elektrowni fotowoltaicznej o łącznej mocy do 22 MW na obszarze do 22 ha.
- „Budowa instalacji fotowoltaicznej na powierzchni ok. 12 ha o mocy do 10 MW” na działce nr 203/4, obręb Mroczo, gmina Grodziczno.
- „Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 10 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działkach o nr ewidencyjnych 123, 124 w obrębie Mroczenko, 296 oraz 297 w obrębie Trzciny, gmina Grodziczno”. Planowany obszar farmy do 11,5 ha.
- „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jamielnik”. Planowana długość odcinka nowej sieci to 4400 mb.
- „Budowa farmy fotowoltaicznej” na części działki nr 27 i nr 29/3, obręb Mierzyn. W ramach inwestycji planuje się usytuowanie elektrowni fotowoltaicznej o łącznej mocy do 40 MW na obszarze do 19,80 ha.
- „Budowa farmy fotowoltaicznej Biskupiec 1 o łącznej mocy do 19 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą” na działce nr 44/5 i nr 44/2, obręb Podlasek. Planowany obszar farmy do 19 ha.
- „Budowa stacji uzdatniania wody wraz z infrastrukturą techniczną na działce nr 102/2 obręb Gwiżdżyny, gm. Nowe Miasto Lubawskie”. Wydajność SUW: $Q_{\text{śrd}} = 124 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{maxd}} = 174 \text{ m}^3/\text{d}$.

- „Kompleksowa modernizacja stacji uzdatniania wody wraz z infrastrukturą techniczną na działce nr 1046/10 obręb Bratian w miejscowości Mszanowo, gm. Nowe Miasto Lubawskie”. Wydajność SUW: $Q_{\text{śrd}} = 472 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{maxd}} = 660 \text{ m}^3/\text{d}$.
- „Budowa do 30 odrębnych farm fotowoltaicznych o łącznej mocy do 30 MW zlokalizowanych w miejscowości Jamielnik wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą dla każdej z farm”. Planowany łączny obszar farm do 27 ha.

Łącznie w ramach opiniowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (I i II grupa) zarejestrowano **80** wniosków (86 w 2021 r., 66 w 2020 r.).

Uzgadnianie dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy, przebudowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych.

Bardzo istotną kwestią w działalności inspekcji sanitarnej jest uzgadnianie dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. W 2022 roku wydano **22** pozytywne opinie sanitarne dla dokumentacji projektowych inwestycji (36 w 2021 r., 40 w 2020 r.). W przypadku 10 dokumentacji wydano opinie pozytywne z zastrzeżeniami. W ostatnich latach nastąpił spadek liczby projektów budowlanych składanych do Powiatowej Stacji w celu uzgodnienia pod względem wymogów higienicznosanitarnych. Wynika to z mniejszej liczby inwestycji prowadzonych z powodu COVID-19 i aktualnej sytuacji geopolitycznej. Bardzo wyraźny jest spadek inwestycji w rolnictwie (budynki i budowle rolnicze), które dotychczas stanowiły ok. 50 % uzgadnianej dokumentacji. W bieżącym roku z 22 wniosków tylko 3 dotyczyły obiektów związanych z rolnictwem. Zdecydowaną większość stanowiły obiekty usługowe i magazynowe. Podobnie jak w latach poprzednich szczególną uwagę poświęca się budynkom, w którym planowana jest produkcja żywności i żywienie zbiorowe. Ważne jest tutaj rozdzielenie stref o różnych wymaganiach higieniczno-sanitarnych tj. pomieszczeń magazynowych, socjalnych, produkcyjnych, a w żywieniu zbiorowym pomieszczeń obróbki wstępnej, produkcji właściwej, ekspedycji, sali konsumenckiej, zmywalni naczyń. Ważna jest również właściwa wentylacja pomieszczeń, w których występują procesy emitujące duże ilości ciepła i pary wodnej.

Wydane opinie dotyczyły następujących obiektów budowlanych:

- obiektów inwentarskich – 3 opinie;
- obiektów usługowych i mieszkalno-usługowych – 11 opinii;
- obiektów produkcyjnych – 1 opinia;
- obiektów magazynowych – 6 opinii;
- zakładów nauczania i wychowania – 1 opinia.

Ważniejsze projekty inwestycji uzgodnionych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim, istotne dla lokalnej społeczności.

- „Budowa napowietrznego ciągu pieszego z punktem widokowym w ramach rozbudowy Ośrodka Narciarskiego Kurza Góra” na działkach o nr ewid. 160/5, 160/30, 160/50 obręb Kurzętnik, gm. Kurzętnik (projekt budowlany zamienny). W ramach planowanej inwestycji przewidziano ścieżkę napowietrzną z drewna o długości 1543,40 m, ścieżkę punktu widokowego o długości 267,22 m, wieżę widokową o wysokości 29,80 m (36,60 m ze sztycą instalacji odgromowej). Platforma widokowa umieszczona będzie na wysokości 169,45 m n.p.m.).
- „Termomodernizacja, remont i modernizacja pomieszczeń Szkoły Podstawowej w Biskupcu” na działce nr 451/1 obręb Biskupiec. „Termomodernizacja, remont i modernizacja pomieszczeń Szkoły Podstawowej w Biskupcu” na działce nr 451/1 obręb Biskupiec. W ramach inwestycji oprócz prac termomodernizacyjnych i wymiany źródła ciepła, wszystkie łazienki wyposażone zostaną w nowe urządzenia sanitarne i armaturę.
- Przetwórnia owoców i warzyw – dobudowa hali produkcyjno-magazynowej z łącznikiem i budynkiem technicznym” na działce nr 91/2, 92/1, obręb Mierzyn, gm. Biskupiec. Projektowany obiekt stanowi rozbudowę istniejącego kompleksu obiektów stanowiących przetwórnę owoców i warzyw. W obiekcie przewiduje się przygotowanie, kwaszenie, magazynowanie oraz konfekcjonowanie (pakowanie, etykietowanie i przygotowanie do ekspedycji) kwaszonych ogórków i kapusty. Obiekty technologicznie będą powiązane z istniejącą przetwórną. Rozbudowa ma na celu poprawę warunków pracy oraz podniesienie reżimu sanitarnego zakładu.

Powierzchnia użytkowa hali produkcyjno-magazynowej wyniesie 3362,41 m², hali kwaszenia – 2869,57 m².

Dopuszczenie do użytkowania obiektów budowlanych oraz ich wpływ na stan sanitarnohigieniczny terenu działalności Powiatowej Stacji.

Ostatnim etapem działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych. W ramach kontroli sprawdza się wykonanie budynku zgodnie z projektem budowlanym oraz spełnienie wymogów sanitarnohigienicznych. W 2022 r. przeprowadzono łącznie **8** kontroli (6 w 2021 r., 10 w 2020 r.), w tym:

- **7** kontroli w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych na podstawie art. 56 ustawy prawo budowlane,
- **1** kontrolę na podstawie art. 3 pkt 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Ogółem wydano **8** opinii sanitarnych dla skontrolowanych inwestycji (6 w 2021 r., 8 w 2020 r.). Utrzymująca się od dwóch lat mniejsza liczba kontroli spowodowana jest wprowadzeniem od 20 marca 2020 r. stanu epidemii w Polsce i znaczącym ograniczeniem pracy w terenie do połowy 2022 r.

Inne kontrole:

- przeprowadzono **1** wizję lokalną pod kątem dostosowania pomieszczeń istniejącego budynku do prowadzenia produkcji spożywczej.

Wykaz obiektów uruchamianych obiektów istotnych dla lokalnej społeczności, w których uczestniczył Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

- **Inwestycje z zakresu OZE (elektrownie wiatrowe, biogazownie, ogniwa fotowoltaiczne)**
  - „Elektrownia fotowoltaiczna o mocy do 1 MW w miejscowości Tylice”.
- **Obiekty nauki i wychowania**
  - „Rozbudowa budynku Zespołu Szkół Zawodowych w Kurzętniku”.
- **Obiekty handlowe i usługowe**
  - „Browar Nowomiejski” na działkach nr 5/9, 7/3, 7/5, obręb 13 w Nowym Mieście Lubawskim.

- „Budynek handlowo-usługowy „DINO” wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną”, dz. nr 62/3, obręb Łąkorz.
- „Przebudowa z rozbudową i nadbudową lokalu gastronomicznego z pokojami gościnnymi” na działce nr 3122/2, obręb Tereszewo w części parterowej budynku.
- Lokal apteki ogólnodostępnej mieszczącej się w budynku przy ul. Jagiellońskiej 55, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie.
- „Zaplecze sportowe przy boisku sportowym w Radomnie” zlokalizowane na działce nr 107/2 obręb Radomno.

- **Inne obiekty użyteczności publicznej**

- „Przebudowa budynku użyteczności publicznej położonego przy ul. Skrajnej w Pacółtowie na cele Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy” na działce budowlanej o numerze ewidencyjnym 117/14 w miejscowości Pacółtowo obręb geodezyjny Pacółtowo, gmina Nowe Miasto Lubawskie.

Podsumowanie

Łącznie w ramach działalności nadzorowej zajmowano stanowisko 177 razy (197 w 2021r., 193 razy w 2020 r.). Na tę liczbę składają się przeprowadzono kontrole (9), wydane opinie (143), postanowienia (9) i inne pisma (16).

W związku z dokonanymi czynnościami kontrolnymi oraz opiniowaniem projektów budowlanych wydano 31 decyzji płatniczych (45 w 2021 r., 47 w 2020 r.).

Wnioski

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny, którego działalność kończy się w momencie odbioru inwestycji, wyprzedza działanie służb nadzoru bieżącego i obejmuje egzekwowanie wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie: lokalizowania, projektowania, realizacji i przekazywania do użytkowania obiektów budowlanych.

W ramach działalności współpracowano na bieżąco z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie przekazywania wydawanych opinii sanitarnych i pism.

V. Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna

Działania promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w 2022 roku były realizowane zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie oraz wynikały z potrzeb środowiska lokalnego.

Współpracowano w realizacji niżej wymienionych programów głównie z placówkami nauczania i wychowania wszystkich poziomów edukacyjnych, a także Starostwem Powiatowym w Nowym Mieście Lubawskim, Komendą Powiatową Policji w Nowym Mieście Lubawskim, Oddziałem Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Nowym Mieście Lubawskiemu oraz placówkami służby zdrowia, ośrodkami kultury, sportu i rekreacji.

- **Interwencje programowe**

Wszystkie interwencje programowe za wyjątkiem „Krajowego Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS” realizowane są w zgodzie z rokiem szklanym w placówkach edukacyjnych.

Tab. 1. Wykaz programów i akcji realizowanych w ramach interwencji programowych. Zestawienie roku szkolnego 2021/2022 w porównaniu do roku szkolnego 2020/2021.

Lp.	Nazwa programu	Liczba placówek realizujących w roku 2020/2021	Liczba odbiorców w roku 2020/2021	Liczba placówek realizujących W roku 2021/2022	Liczba odbiorców w roku 2021/2022
INTERWENCJE PROGRAMOWE					
1	„Trzymaj Formę!”	20	1804	14	982
2	„Czyste powietrze wokół nas”	18	801	21	773
3	„Bieg po zdrowie”	3	141	6	438
4	„ARS, czyli jak dbać o miłość?”	4	327	4	327
5	„Wybierz życie - pierwszy krok”	3	215	4	622
6	„Skąd się biorą produkty ekologiczne”	4	196	9	306
		<i>Rok 2021</i>	<i>Rok 2021</i>	<i>Rok 2022</i>	<i>Rok 2022</i>
7	„Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS”	17	161	30	1036
OGÓLEM:		69	3642	76	4484

Program „Trzymaj Formę!”

Głównym celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. W roku szkolnym 2021/2022 program skierowany był do uczniów szkoły podstawowej klas V, VI, VII, VIII.

Z uwagi na fakt trwającej w 2021 roku pandemią COVID-19 do programu w roku szkolnym 2021/2022 przystąpiło 14 szkół z liczbą 982 uczniów zgłoszonych do Powiatowej Stacji. Z powyższych przyczyn organizatorzy programu nie zdecydowali się na pełną realizację programu w szkołach. Szkoły uczestniczyły w programie bez konieczności rejestracji na stronie internetowej programu oraz sprawozdawczości po jego realizacji.

Program „Bieg po zdrowie”

Celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, zwiększanie wiedzy i umiejętności na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia tytoniu. Grupa, do której skierowany jest nowy program, to dzieci w IV klasie szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat). W roku szkolnym 2021/2022 program zrealizowały o 3 szkoły więcej niż w poprzednim roku szkolnym tj. 6 szkół, z liczbą 199. Na poziomie szkoły w realizacji programu wzięło też udział 239 opiekunów/rodziców. Przeprowadzono instruktaże telefoniczne dla koordynatorów szkolnych.

Program „Czyste powietrze wokół nas”

Celem programu jest wykształcenie umiejętności rozpoznawania różnych źródeł dymów w tym dymu papierosowego. Zwiększenie wrażliwości dzieci na szkodliwość dymu papierosowego, zwiększenie poziomu wiedzy na temat skutków palenia papierosów oraz zwiększenie wrażliwości dzieci na miejsca, w których mogą być narażone na dym tytoniowy. Program jest skierowany i dostosowany do dzieci w wieku 5-6 lat. Edukacją programową objęto w roku szkolnym 2021/2022: 675 dzieci i 98 rodziców/opiekunów w 21 oddziałach przedszkolnych, w porównaniu z rokiem poprzednim w roku szkolnym 2020/2021 zwiększyła się zarówno liczba szkół uczestniczących w programie, a zmniejszyła się liczba osób go realizujących.

Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Program skierowany jest do młodzieży w wieku 15-19 lat, ale zawarte są w nim również elementy angażujące ich rodziców.

W programie „ARS, czyli jak dbać o miłość?” w odniesieniu do roku szkolnego 2020/2021 w roku 2021/2022 zarówno liczba placówek realizujących program jak i liczba osób uczestniczących w realizacji programu została utrzymana na tym samym poziomie. W roku szkolnym 2020/2021 w realizacji programu uczestniczyło 206 uczniów i 121 ich opiekunów/rodziców, natomiast w roku szkolnym 2022/2023 w realizacji uczestniczyło 195 uczniów i 132 opiekunów/rodziców. Przed rozpoczęciem realizacji programu zostały przeprowadzone także instruktaże telefoniczne dla koordynatorów szkolnych programu.

Program „Wybierz życie - pierwszy krok”

Program poświęcony jest profilaktyce zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) oraz raka szyjki macicy i skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. W porównaniu z poprzednim roku szkolnym do programu przystąpiła 1 szkoła więcej z powiatu, zwiększyła się również liczba uczestniczących w programie uczniów do 339 osób oraz rodziców do 283. W roku szkolnym 2020/2021 w realizacji programu brało udział 215 uczniów i nie uczestniczył w niej żaden rodzic/opiekun.

Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Skąd się biorą produkty ekologiczne” – to ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli, realizowany przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Uczy dzieci w wieku 5-6 lat, uczęszczające do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych, prawidłowych nawyków żywieniowych oraz zapoznaje dzieci z zagadnieniami rolnictwa ekologicznego. Został opracowany wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W roku szkolnym 2021/2022 w porównaniu z rokiem 2020/2021 zwiększyła się liczba placówek uczestniczących w programie do 9, gdzie w poprzednio było to 4. Natomiast liczba dzieci uczestniczących w programie kształtowała się na podobnym poziomie co w latach ubiegłych i wynosiła 169, równocześnie w działaniach podczas realizacji programu uczestniczyło więcej rodziców/opiekunów, a mianowicie 137.

W ramach programu „Skąd się biorą produkty ekologiczne” został zorganizowany w 2022 roku pod takim samym tytułem wojewódzki konkurs plastyczny dla przedszkolaków, uczestniczących w programie. Organizatorami konkursu byli Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olsztynie oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Olsztynie, przy współdziałaniu Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych woj. warmińsko-mazurskiego. Do Powiatowej Stacji wpłynęło 7 prac, natomiast do etapu wojewódzkiego zgodnie z regulaminem zostały przesłane 2 prace konkursowe, gdzie jedna z prac zajęła 3 miejsce, druga natomiast zdobyła wyróżnienie.

*III miejsce - Paweł Dworzniak,
Szkoła Podstawowa im. Orła Białego
w Brzoziu Lubawskim*

*Wyróżnienie: Franciszek Falkowski,
Zespół Szkolno-Przedszkolny
w Nowym Mieście Lubawskim*

„Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS”

Głównym celem Krajowego Programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS oraz poprawa jakości życia i dostępu do opieki zdrowotnej dla osób żyjących z HIV/AIDS oraz ich bliskich poprzez promowanie

i wspieranie działań organizacji pozarządowych i wolontariatu w zakresie profilaktyki zakażenia HIV, pomocy zakażonym i chorym na AIDS, promowanie projektów integracyjnych z chorymi.

Corocznie Powiatowa Stacja we współpracy z Oddziałem Rejonowym PCK w Nowym Mieście Lubawskim oraz Starostem Powiatowego zorganizuje powiatową konferencję z okazji obchodów Światowego Dnia AIDS oraz konkurs wiedzy o HIV/AIDS oraz innych zakażeniach krwiopochodnych. W roku 2022 r. konferencja oraz konkurs odbyły się w dniu 3 grudnia. Podczas konferencji pracownik PZiOZ PSSE w Nowym Mieście Lubawskim w swoim wystąpieniu poruszył zagadnienia związane z profilaktyką HIV/AIDS, w tym profilaktyką farmakologiczną. W trakcie konferencji podsumowano i rozdano nagrody w 2 konkursach tj. Konkursie wiedzy o AIDS i innych zakażeniach krwiopochodnych oraz Olimpiadzie promującej zdrowy styl życia. W 2022 r. zadania związane z realizacją powyższego programu polegały również na umieszczaniu informacji edukacyjnych w mediach społecznościowych oraz stronie internetowej Powiatowej Stacji oraz rozesłaniu materiałów edukacyjnych za pomocą poczty elektronicznej do jednostek współpracujących. Także podczas obozów letnich poruszano tematykę związaną z profilaktyką zakażeń krwiopochodnych.

*Podsumowanie konkursu wiedzy o HIV/AIDS i innych zakażeniach krwiopochodnych.
Konferencja Powiatowa 2.12.2022 r.*

Wręczenie nagród w konkursie wiedzy o HIV/AIDS i innych zakażeniach krwiopochodnych.

Konferencja Powiatowa 2.12.2022 r.

- **Interwencje nieprogramowe**

Tab. 2. Wykaz programów i akcji realizowanych w ramach interwencji nieprogramowych w 2022 roku.

Lp.	Rodzaj i tytuł interwencji w zakresie:	Zasięg interwencji	Liczba odbiorców
1.	Światowy Dzień Rzucania Palenia	Ogólnokrajowy	347
2.	Profilaktyka zażywania alkoholu	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	33
3.	Akcja "Moje dziecko idzie do szkoły"	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	649
4.	Światowy Dzień Bez Tytoniu	Ogólnokrajowy	380
5.	Światowy Dzień Zdrowia	Ogólnokrajowy	153
6.	Propagowanie zasad higieny osobistej (w tym akcja "Myję ręce, bo wiem więcej", Szkoła mycia rąk Maxa i Elli"	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	1950
7.	Profilaktyka zażywania nowych narkotyków	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	473
8.	Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach	Ogólnokrajowy	178
9.	Profilaktyka zarażeń pasożytniczych (owsica, wszawica, świerz, bąblowica)	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	756
10.	Profilaktyka chorób nowotworowych	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	151

11.	Akcja "Zdrowe wakacje"	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	2534
12.	Profilaktyka zatruc grzybami	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	241
13.	Bezpieczny i zdrowy wypoczynek podczas ferii zimowych	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	76
14.	Edukacja konsumencka (w tym suplementy diety, napoje energetyzujące)	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	916
15.	Profilaktyka chorób odkleszczowych	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	1218
16.	Profilaktyka grypy	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	363
17.	Profilaktyka tytoniowa/ e-papierosy	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	1542
18.	Promocja szczepień ochronnych	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	392
19.	Kampania EFSA "Wybieraj bezpieczną żywność"	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	1161
20.	Profilaktyka wirusowego zapalenia wątroby (WZW A, B, C)	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	169
21.	Promocja zdrowego stylu życia	Lokalny (województwo, powiat, gmina)	679
Ogółem:			14361

Do najważniejszych działań nieprogramowych jakie odbyły się w formie stacjonarnej niewątpliwie można zaliczyć działania w zakresie bezpieczeństwa dzieci podczas wypoczynku letniego tj. akcję „**Zdrowe wakacje**”. Zajęcia edukacyjne poruszały następujące zagadnienia: profilaktyka chorób odkleszczowych, znaczenie prawidłowego mycia rąk, profilaktyka zatruc pokarmowych w tym zatruc grzybami, profilaktyka skutków nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV, postępowanie podczas upałów, nawodnienie organizmu - znaczenie wody dla prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka. Pracownik Powiatowej Stacji przeprowadził w okresie przed wakacyjnym jedną prelekcję dla uczniów Szkoły Podstawowej Nr 3 w Nowym Mieście Lubawskim oraz 9 zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży wypoczywających na terenie powiatu nowomiejskiego, łącznie

w zajęciach wzięło udział 621 osób. Informacje dotyczące bezpieczeństwa zdrowotnego podczas wakacji dotarły poprzez media społecznościowe Powiatowej Stacji do ponad 1900 osób.

Zajęcia edukacyjne podczas letniego wypoczynku – Harcerska baza obozowa w Gaju

W miesiącach kwietniu, maju i czerwcu 2022 roku odbyło się 5 zajęć edukacyjnych dla rodziców klas I w 5 szkołach podstawowych powiatu nowomiejskiego w ramach akcji „**Moje dziecko idzie do szkoły**”. Edukacją objęto ok. 169 rodziców/opiekunów, a zajęcia dotyczyły m.in. profilaktyki wad postawy, higieny procesu nauczania, racjonalne żywienie dzieci, znaczenie drugich śniadań oraz wody w prawidłowym żywieniu dzieci, a także zasad bezpiecznego użytkowania telefonów komórkowych oraz kuchenek mikrofalowych. Także podczas imprez szkolnych zorganizowano stoiska edukacyjne na których można było znaleźć materiały dotyczące powyżej tematyki. Poprzez media społeczności z informacjami poruszającymi zakres zagadnień akcji dotarło do ponad 400 osób.

Kolejnym ważnym działaniem, które zostało podjęte już po raz drugi była Kampania EFSA (Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności) „**Wybieraj bezpieczną żywność**”. Celem kampanii było: zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności; zachęcenie społeczeństwa do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych; promowanie działań EFSA jako urzędu zajmującego się bezpieczeństwem żywności. W październiku zorganizowano szkolenie dla przedstawicieli i zarządu powiatowego PCK dotyczące Kampanii „Wybieraj bezpieczną żywność”. Umieszczano także

wiele materiałów edukacyjnych dostępnych w ramach kampanii „Wybieraj bezpieczną żywność w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji.

Prawidłowa higiena rąk to najprostsza i jedna z najbardziej skutecznych metod zapobiegania zatruciom pokarmowym, chorobom wirusowym, bakteryjnym, pasożytniczym i skórny, dlatego też pracownik Powiatowej Stacji przeprowadził wiele zajęć edukacyjnych w tym zakresie zarówno w przedszkolach jak i szkołach podstawowych. Zajęcia dotyczyły higieny/nauki mycia rąk oraz poruszały zagadnienia: *Dlaczego warto myć ręce?*, *Jakie choroby przenoszone są przez brudne ręce*, *Sytuacji, kiedy należy myć ręce?* *Jak zmniejszyć ryzyko zachorowania?* *Jak uchronić się przed chorobami?* W ramach akcji dzieci przedszkolne otrzymały kolorowanki „*Myję ręce, bo wiem więcej*” oraz instrukcje prawidłowego mycia rąk. Uczniowie klas 1 – 3 z 4 szkół podstawowych powiatu nowomiejskiego uczestniczyli zajęciach edukacyjnych w ramach higieny mycia rąk z wykorzystaniem materiałów „*Szkoła mycia rąk Elli i Maxa*” – w programie wzięło udział 349 uczniów, a zajęcia prowadzone były zarówno przez pracownika Powiatowej Stacji, jak i nauczycieli.

Zajęcia edukacyjne dla dzieci przedszkolnych – Przedszkole w Zespole Szkół im. Władysława Jagiełły w Kurzętniku

Zajęcia edukacyjne dla dzieci przedszkolnych – Przedszkole w Zespole Szkół im. Władysława Jagiełły w Kurzętniku

W ramach działań dotyczących higieny mycia rąk został zorganizowany przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną we współpracy z powiatowymi stacjami konkurs pod hasłem „Dlaczego warto myć ręce”. Do konkursu mogły przystąpić dzieci przedszkolne 5-6 letnie oraz uczniowie klas 1-3. Do Powiatowej Stacji wpłynęło 18 prac, natomiast do etapu wojewódzkiego zgodnie z regulaminem zostały przesłane po 3 prace konkursowe z każdej kategorii. Jedna z przesłanych prac zajęła 2 miejsce w skali województwa.

*II miejsce - Maja Banacka, 6 lat
Oddział Przedszkolny, Szkoła Podstawowa
w Zajęczkowie*

Profilaktyka palenia tytoniu/ e-papierosów, w tym: Światowy Dzień Bez tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia

Palenie papierosów ma negatywny wpływ na organizm, zwiększa ryzyko wystąpienia wielu chorób tj.: nowotwory jamy ustnej, gardła, krtani, płuc, szyjki macicy, trzustki, nerek,

udar, choroby układu oddechowego i krążenia, przewlekłe zapalenie jelit, osteoporozy. Według Głównego Inspektoratu Sanitarnego szkodliwe działanie e-papierosów obejmuje podrażnienia dróg oddechowych, zmiany zapalne oskrzeli i rozedmowe w płucach, ryzyko zapalenia płuc, spadek wydajności układu odpornościowego, podrażnienia błon śluzowych jamy ustnej i gardła, wpływ na ośrodkowy układ nerwowy, w tym drżenie mięśni i skurcze.

Profilaktyka palenia tytoniu ma na celu ograniczenie ekspozycji na dym tytoniowy (w odniesieniu do czynnego i biernego palenia tytoniu) w społeczeństwie. Z tego też powodu Powiatowa Stacja podejmuje wiele inicjatyw w ramach profilaktyki tytoniowej. Przeprowadzono 6 zajęć edukacyjnych zarówno dla uczniów jak i rodziców dla łącznej liczby osób 510. Również na 3 stoiskach edukacyjnych można było pozyskać materiały oraz porozmawiać o szkodliwości pielenia tytoniu.

W Zespole Szkół w Kurzętniku w dniu 14.12.2022 r. została przeprowadzona akcja profilaktyczna w zakresie palenia tytoniu. Uczniowie klas pierwszych technikum i szkoły branżowej (ok. 300 osób) wzięli udział w zajęciach edukacyjnych dotyczących szkodliwości palenia tytoniu, które zostały przeprowadzone przez pracownika Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Mieście Lubawskim. Natomiast funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim przeprowadzili rozmowę profilaktyczno-edukacyjną nt. odpowiedzialności karnej osób nieletnich .

W ramach akcji zostało zorganizowane także stoisko edukacyjne, przy którym uczniowie mogli zrobić pomiar zawartości tlenku węgla w wydychanym powietrzu, zmierzyć ciśnienie oraz założyć alkogogle - służące do demonstracji upośledzenia zmysłów po spożyciu alkoholu, co cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem. Zarówno pracownik Powiatowej Stacji, pedagog szkolny i pielęgniarka odpowiadali na pytania uczniów w zakresie profilaktyki palenia tytoniu.

Stoisko edukacyjne „Profilaktyka palenia tytoniu” – Zespół Szkół Zawodowych w Kurzętniku

*Zajęcie edukacyjne „Profilaktyka palenia tytoniu” – Zespół Szkół Zawodowych
w Kurzętniku*

W ramach **Światowego Dnia Rzucania Palenia** wraz ze Starostwem Powiatowym w Nowym Mieście Lubawskim, które było głównym organizatorem konkursu i fundatorem nagród zorganizowano Powiatowy konkurs plastyczny pt. "Chroń z nami swoje życie, bo palenie tytoniu szkodzi zdrowiu" skierowany do uczniów w trzech kategoriach wiekowych tj. klasy 0-III, klasy IV-VIII i szkoły ponadpodstawowe. Głównym celem konkursu było: Propagowanie zdrowego stylu życia i rzucania palenia papierosów. W konkursie wzięło udział 97 uczniów.

Wręczenie nagród w konkursie z okazji Światowego Dnia Rzucania Palenia

Powiatowa Stacja w 2022 roku prowadziła również zajęcia edukacyjne zarówno dla dzieci jak i dorosłych oraz edukowała poprzez media społecznościowe w zakresie profilaktyki grypy, edukacji konsumenckiej (w tym suplementy diety, napoje energetyzujące), promocji zdrowego stylu życia, profilaktyki zarażeń pasożytniczych (owsica, wszawica, świerzb, bąblowica), profilaktyka chorób odkleszczowych, promocji szczepień ochronnych, profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby (WZW A, B, C), profilaktyki zażywania alkoholu, profilaktyka chorób nowotworowych, profilaktyka zatruc grzybami. Podczas festynów szkolnych zostały zorganizowane 3 stoiska edukacyjne, przy których można było uzyskać materiały oraz informacje dotyczące profilaktyki zdrowotnej.

Z okazji Światowy Dzień Zdrowia oraz Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach zostały także zorganizowane prelekcje dla różnych grup odbiorców.

Wnioski

Działania prozdrowotne o tematyce wynikającej z bieżących zagrożeń epidemiologicznych budzą duże zainteresowanie wśród społeczeństwa. Należy w dalszym ciągu prowadzić edukację prozdrowotną społeczeństwa powiatu nowomiejskiego w zakresie kształtowania właściwych nawyków promujących zdrowie, a w szczególności prowadzić działania mające na celu poniesienie wiedzy społeczeństwa dotyczącej edukacji żywieniowej, profilaktyki palenia tytoniu, profilaktyki wad postawy oraz profilaktyki chorób zakaźnych oraz propagować zasady higieny osobistej.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nowym Mieście Lubawskim prowadzi działania edukacyjne m.in. poprzez stronę internetową w serwisie gov.pl oraz media społecznościowe. Swoje konta posiada w serwisach Facebook oraz Twitter. Korzystanie z wielu kanałów komunikacji zapewnia dotarcie do różnych grup odbiorców. Dzięki temu informacje o zdrowiu publicznym i potencjalnych zagrożeniach docierają zarówno do profesjonalistów, jak i do ogółu społeczeństwa. Dzięki elektronicznym środkom przekazu zagadnienia z zakresu zdrowia dotarły do ponad 10 tys. osób.